

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

X. ÉVF. 1909. 10. SZÁM.

X. ÉVF. 1909. 10. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 77

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó közepén.

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

QUI FRUMENTUM ECCE AGNUS DEI

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

FLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

A munkácsi gör. kath. egyházmegyében a budapesti központi Oltáregyesület czéljaira az 1908. évre a következő tagsági díjak és adományok folytak be: Szabó Erásztáe 2 k, Gebé Mária 24 f, Sztankaninecz Dénes 24 f, Galambos hitközség 2 k, Tornyos-Pálcza és Mezőladány 4 k, Bács-Aranyos 4 k 44 f, Gál-szécs 23 k 74 f, Nagy-Mihály és Kis-Verbócz 18 k 80 f, Napkor 6 k 48 f, Szárazberek 16 k 24 f, Vécse 9 k 10 f, Bökény 10 k 58 f, Mária-Pócs 22 k 72 f, Isztaúcs 12 k 20 f, Kovácsrét 10 k 74 f, Szatmár-Németi 11 k, Nagy-Peleske 17 k 48 f, Mátyócz és Palló 28 k, Kiskolon 8 k 64 f, Levelek 18 k 96 f, Lasztócz 4 k 88 f, Antolócz 6 k 62 f, Oros 12 k 38 f, Tarujfalu 26 k 40 f, Bodrogkeresztur 12 k, A dolhai egyházkerület templomai 19 korona. Összesen: 308 korona 88 fillér. Dr. Mikita Sándor prépost-kanonok, e. m. megbizott.

Sümeg zalamegyei tagok évi járuléka: özv. Döry Gézáné 2 k, özv. Dor-nay Kajetánné 1 k, Szijárto Béláné 1 k, Hencig Bálintné 1 k, özv. Csiszár Ferenczné 1 k, Csibor Róza 1 k, Kovács Zsigáné 1 k, Német Borbála 1 k, Csepreghi Magda 30 f, Eichinger Károlyné 40 f, Oszkai Julia 40 f, Horváth Rozália 24 f, Barát Mária 40 f, Bence Istvánné 24 f, Végh Mária 40 f, Tóth Ágnes 80 f, Nagy Teréz 24 f, Tót Orbánné 50 f, Pál Teréz 24 f, Scharf Teréz 24 f, Györy Magda 40 f, Csik Lajosné 40 f, Oszkainé 40 f, Marko Sándorné 40 f, Bognár Teréz 40 f, Német Pál 30 f, Nyérő Katalin 40 f, Szép Rozália 30 f, Moory Sándor 32 f, Schmiedhné 60 f, Varga Mária 40 f, Kovács Katalin 30 f, Sipos Erzi 60 f, Kizmus Mária 40 f, Illés Mária 40 f, Partos 40 f, Bakos 40 f, Vitai Mihályné 40 f. Összesen: 20 korona 62 fillér.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1909. június és július hóban befolyt tagdíjak:

Janecska Kálmánné 2 k, Szípóts Marianna 2 k, Jedely Anna 2 k, özv. Kristián Józsefné 2 k, N. N. 4 k, Mastny Emilia 1 k, özv. Lazarics Jánosné 2 k, Trettina Hermin 1 k, Rácz Gusztávné 40 f, Lang Teréz 48 f, Szinovics Katalin 40 f, Szöllösi Istvánné 25 f, Cserba Józsefné 25 f, Prenovzil Etel 2 k. Herfort Ilona gyűjtése: Elekes Rozália részéről 1 k, Szezyfried Boriska 4 k, Schmidt Ilonka 2 k, Harer Stefánia 60 f, összesen 7 k 60 f. Herfort Irén gyűjtése: Rojtsik Józsefné részéről 1 k, Kiss Pálné 4 k, Vojakovszky Rozália 1 k, Czinauer Amália 2 k, Szászko Margit 2 k, Szabó Józsefné 60 f, összesen 10 k 60 f, Lipp Emma 2 k 40 f, özv. Seenger Béláné 10 k, Végh Rozália 10 k, Groszits Klára 3 k, a Meszleni Oltáregyesület 10 k, Horváth Gyula 24 f, Bódi János 24 f, Gittermann Teréz 2 k, Pelle Józsefné 1 k, özv. Kósa Lászlóné 3 k, Sehr Ferenczné 3 k, Esztergom főegyházmegye területéről 258 k 40 f, Wladika Ottó és neje 2 k, dr. Tóth József kanonok Szécsi-Szigetről 12 k 64 f, Kisunyom 77 k 56 f, Bezerédy Dénesné 8 k, Szerdahely 10 k, összesen 108 k 29 f, Bántó Mihály 1 k, Koros Teréz 40 f, Vitai Rozál 40 f, Hosszú Mária 40 f, Dominek Sándor 1 k, Tót Katalin és Krizsán István 2 k, özv. Pavel Jánosné 1 k, Pietsch Róza 1 k 40 f, a baromlaki tagoktól 30 k 28 f, a kath. hitterjesztés útján a békésendrődi tagoktól 25 k 14 f, Szabó Mária 1 k, Stefancsik Aranka 1 k, Dravec Teréz és Kelemen Mária 4 k, Csiky Vilmos plébános az ényi tagoktól 3 k 36 f, Parizek Teréz 1 k, Skorupa Anna 2 k, Hugai Mária 4 k, Jalovecki Mária 2 k. Skerlec

ÖRÖRIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Jubileumi hangok. — Az Oltáriszentség dalnoka. — *Sztáray Irma grófnő:* Erzsébet királyné kíséretében. — *Nagyfalusi Lajos:* Mindszentekre. — *Reviczky Aladár C. M.:* Élő lelkiismeret. — *Reviczky Aladár C. M.:* Szent Paszkál életrajza. — Főnyeremény. — Éjjéli mise a Szent Péter-templomában. — *Nagyfalusi Lajos:* Halottak napjára. — Szentmise képekben. — *Tichy Sándor C. M.:* Oltáriszentség és hitvédelem. — Gyakori szentáldozás Madagaszkár szigetén. — Érdekes történetek. — Esperanto világnyelv és az Oltáriszentség. — Rópiében a nagyvilág körül. — Hasznos tudnivalók. — Egyesületi élet. — Szíves figyelmébe. — Irodalom.

JUBILEUMI HANGOK

VALAHÁNSZOR a tejjel-mézzel folyó Kánaánban ötven év betelt, hatalmas kürtöket fúttak meg Jézusnak ősei Izrael gyermekei s így adták tudtul az örvendetes eseményt egymásnak; a hegyeken örömtüzek égtek, a szegényeket fölsegélyezték, a rabokat kiváltották, örömmámorban úszott az ország, mert jubileum volt, az égnek ünnepe. Istent ünnepelték. Hozzá szóltak az ezüst harsonák, az Ő magasztalására hivatgatott a tárogató, s az ébresztő dal mindenkinek szívét a hatalmas Isten szeretetére gyújtotta.

Jubileumra készülünk mi is. Istent ünnepeljük. Ötven év után hálát adunk neki, hogy szívünkbe költözött, s megengedte, hogy a szent cél, melyet angyali lelkek kitűztek, megvalósult.

A központi Oltáregyesület hazánk szívében ötvenéves jubileumát ünnepeli. Innen a szívből hatott el a vér, Krisztus imádandó vére, Krisztusnak áldozatkész szeretete az egész országba. 1859. november 6-án Veni Sancte volt az angolkisasszonyok belvárosi templomában s a Szentlélek, kinek erejéből az Ige testet öltött, erőt adott minékünk is, hogy az Ő kegyelmével testet öltön a nagy eszme, melynek első hordozói Trautwein János a nagy piarista és gróf Cziráky Jánosné az ujabbkori magyar katholicizmus buzgó hitvallói voltak. Ötven év mult el azóta. Hány millió fohász rebegett föl az égbe, hány százezer meg százezer imaóra mult el hódolatban, szeretetben, boldog beszélgetésben az Oltáriszentség előtt, hány ezer meg ezer templom nyert segítyt, hány új templom épült azóta az Oltáriszentség dicsőségére. Mindezt Jézus tudja. Az Oltáriszentségbe, mint valami emlékkönyvbe van mindez beírva. Jézus szíve tudja mindannak

titkait, a mit érette buzgó lelkek cselekedtek. Krisztus helytartójának, a római pápának áldásával kezdjük meg november 6-án, az Oltáregyesület születése napján a jubileumi év ünnepeit. Áldja meg az Úr Jézus ama százezreket, kik eme pillanatban egy félszázadnak fordulópontján az Oltáregyesületnek hűséges tagjai s az Oltáriszentségnek buzgó hitvallói.

Az Oltáriszentség dalnoka.

A KÖZÉPKOR századaiban lelkes trubadurok járták be a világot; városról-városra ének és zene követte nyomaikat, kedvet akartak önteni az elfásult szívekbe, a csatákban kifáradt emberekbe. Az Oltáriszentségnek is támadt egy dalnoka, szent Ferencz volt az, ki hétszáz évvel ezelőtt Krisztus öt szent sebével testén körüljárt és fölírta az elfásult lelkeket. Dalolt, örökké dalolt, s szavára épültek föl a templomok az Oltáriszentség Istenének. Gazdag lovag volt, francziául beszélt, tornázott, vívott, tánczolt s az ifjúság kedvence volt; csatázott s úgy került fogságba s ekkor kezdte érezni, hogy mily üres a világ, mily gazdag a lélek. A mulatságot unalmasnak találta s szeméi az eget keresték, mely csillagporral van behintve, s az a csodálatos titkos irás a csillagok miriádjaiból mind Isten szeretetéről beszél. Amore, Amore, grida tutto il mondo, amore, amore ogni cosa clama!

Szeretet, szeretet, sugja minden e világon. Érezte, hogy a természet Isten élő ruhája, beszédes tanúja. Minden azt mutatja, hogy Isten van közöttünk. Él és szeret. Az Oltáriszentség boldogító közelléte, gondviselő kegyelme kiárad az egész világra, fűre, fára, madárdalra, harmatcsepp csillogására. Mindnyájan testvéreink ők, rokonunk az egész világ. Isten a mi atyánk. Ezt prédikálta szent Ferencz. S midőn atyja, a büszke kereskedő, ezért mint vallási rajongót a püspök elé viszi, a szent megérti a püspök szózatát, ledobja karmazsin keleti köntösét, fényes boglárjait atyja lábaihoz s midőn már mez nélkül állott ott, mint Krisztus a keresztfán, e pillanatban jegyezte el magának szegénységét s Kriszttal gazdagnak érezte magát s akkor tette a vallomást: Eddig azt mondtam: Atyám Pietro da Bernardone, ezentúl azt mondom: Miatyánk ki vagy a mennyekben. Fölvette az itáliai parasztok vörösbarna mezei ruháját, kötéllel kötő át derekát s ment hirdetni Krisztus imálandó testét mindenüvé. Építsd föl romladozó egyházamat! hangzott Jézus parancsa s ő fölépíti a rombadőlt templomokat. A ki egy téglát hoz nekem, nagy jutalma lészen a mennyek országában, a ki kettőt hoz, kétszerite nagy jutalma lészen, s a ki hármatot hoz, háromszor akkora. Jézus nem vet meg semmit, minden adomány kedves neki. Ő ki szegény volt, fölkarolta a szegény templomokat. Imádtá Jézust,

s midőn szeretete tüzével fölgyújtotta a világot, hogy az Alverno hegye, melyen imádkozott, valósággal égni látszott, Jézus angyalszárnyakon lejtő, megölelte, megcsókolta és így tartott ez az eucharistikus boldogság néhány perczig. Emlékül Jézus ott hagyta őt sebét Ferenczen s ez lett az ő címere, a melyre büszke volt. Büszke volt alázatosságára, büszke volt Jézus testére és azt prédikálta, hogy necsak lélekben, de testben és vérben is legyünk Jézushoz hasonlók. Ezt cselekedjük az Ő emlékezetére. Az Oltáriszentség szeretete kísérte szent Ferenczet sírjái. Az Oltáriszentség országát akarta látni e földön. Külön arra a célra akarta nevelni rendjének ezreit, hogy azok világgá menjenek s mindenütt gondoskodjanak tiszta kelyhekről, tiszta ostyákról. Ime az Oltáregyesületek alapja, lelke és szelleme. Szívükre kötötte, vigyázzanak minden kis papírra, a melyre az Oltáriszentség és átváltoztatás szavai írva vannak. Oh ha erre gondolt, elragadtatásban volt s a dalnok szívének legszebb húrjain játszott a legszebb énekét: «Az emberiség bámul, a világ reszket, az ég örvend, ha Krisztus, az élő Isten egyszülött fia az oltáron a pap kezeiben megjelenik. Oh csodálatraméltó nagyság! Oh végtelen jóság! Oh fölülmulthatatlan alázatosság! A világmindenség Ura, az Isten, az Isten fia annyira lealacsonyítja magát, hogy a mi üdvösségünkért elrejtí magát a kenyér színe alatt. A ki annyira szeretett, hogy teljesen átadta magát nekünk, azt nekünk is úgy kell szeretnünk, hogy mindenünket át kell adnunk neki.»

Erzsébet királyné kíséretében.

«Én e világból úgy szeretnék ellebbenni, mint a madár, mely fölszáll és eltűnik az étherben, vag» mint a szálló füst, mely itt szemünk előtt kéklük és a következő pillanatban nincs többé!»

«Azt kívánám, hogy lelkem, szívem egy kis nyílásán röppe az ég felé.»

Erzsébet királyné szavai.

REGYELET, vallásos ihlet, irói tehetség írta e könyvet Erzsébet királyné halálának tizenegyedik évfordulóján, egy évre rá, hogy az Örökimádás templomában először rebent föl az ima őérette az oltáron trónoló mennyei királyhoz. Feledhetetlen bánatos röpke percek, a te emlékeid vannak beírva az Örökimádás templomíveibe. Emlékezzünk reá, ki nekünk halálában is jót cselekedett s halála emlékeül közénk hozta az Örökimádás királyát. Szóljon meg emléke abban a könyvben, melynek eladásából befolyó összeget a szerző az Oltáriszentség dicsőségére az Erzsébet örökimádási templom céljaira ajánlja föl. Tekintsünk még egyszer vissza az Örökimádás templom égbenyuló tornyáról a genfi tó partjaira, hol az áldott emlékü királyné lelke az örökkévalóságba költözött.

Egy óra harminczöt percz volt pontosan, mikor a kapun kiléptünk. Jó Isten! Hogy a reakövetkező öt percz nem tudott kiesni a Te időd folyásából!

A tó partján haladtunk előre, az én talpam alatt égett a föld. Épen a braunschweigi herceg szobra mellett haladtunk, midőn a Királyné vidáman, mint a gondtalan gyermek, ki nem állja meg szó nélkül, ha valami a szemébe ötlük, rámutat a két fára:

— Nézze Irma, virítanak a gesztenyefák. Schönbrunnban is vannak ilyen kétszer virágzó s a Király azt írja, hogy azok is virágban vannak.

— Felség, a hajó jelez — szóltam s önkénytelen olvastam utána a csöngetésre kövelkező tompa kondításokat... egy... kettő...

E pillanatban jóval előttünk meglátok egy embert, ki mintha kergetődznék, egy útszéli fa mögül kiugrik és a legközelebbi másikhoz rohan; innen átsap a tó melletti vasrácsához, majd újra egy fához s ekként a gyalogjárón keresztül-kasul cikkázva, felénk közeledik. Hát még ez is tartóztat! gondoltam, önkénytelen követve őt tekintetemmel, mikor ez újból a vasrácsot éri s onnan elugorva, rézsút felénk iramlik.

Önkénytelen tettem egy lépést előre s így fedtem előtte a Királynét, de ez most úgy tesz, mint ki nagyot botlik, előre lódul s ugyanekkor öklével a Királynéhoz sujt.

Mintha villám sujtotta volna, hangtalanul hanyatlott hátra a Királyné; és én lelkeket veszítve, egyetlen kétségbeesett kiáltással hajoltam fölébe.

Isten Atyám! Ha egykor szined előtt állok, számolván a lelkeimmel, Te megemlékezel e rettenetes pillanatról.

A halál minden kínja átvonaglott rajtam s bémult ajkaim helyett lesujtott lelkem riadozva kiáltott megváltó Fiadhoz könyörületért.

És ekkor azt hittem, az ég nyilik meg nekem.

A Királyné fölemelte szemeit, szétnézett, tekintetéből látszott, hogy tiszta öntudatánál van s aztán támogatással lassan fölemelkedett a földről.

Egy kocsisember volt ebben segítségemre, áldja meg érte az Isten!

Csodának tetszett, a mint most kiegyenesedve ott állt előttem. Szemei fénylettek, arcza kipirult, gyönyörű hajfonatai az eséstől megbomladozva, lazán font koszorúként körítették fejét. Kimondhatatlan szép és fenséges volt.

Az örömrre vált ijedség elfulladt hangján kérdeztem tőle:

— Mit érez Felséged? Nem történt baja?

— Nem, felelt mosolyogva, semmi bajom sem történt!

Hogy abban a megátkozott kézben tör is volt, e pillanatban sem O, sem én nem sejtettük.

Ezalatt minden oldalról összefutottak az emberek s a brutális táma-

dáson szörnyüködve, részvétellel tudakolták ő Felségétől, hogy nem esett-e baja?

Ő a legszivesebb nyájassággal s kinc-kinek a saját nyelvén: németül, franciául, angolul köszönte meg a szívesességét, erősítve, hogy semmi baja sincs és szíves készséggel engedte meg, hogy beporosodott selyemruháját a kocsis végigkefélje.

Eközben odaért a Beau-Rivage portása, ki a kapuból látta a rettenetes jelenetet és sürgetőleg kért, hogy térjünk vissza a hételbe.

— Miért? — kérde a Királyné, miközben haját igazgatta — hiszen nem történt semmi, inkább siessünk a hajóra.

Ezzel, bár haját rendbehozni nem igen sikerült, föltette kalapját, fogta legyezőjét és ernyőjét, a közönségnek nyájasan köszönt és megindultunk.

— Mondja, — mit akart tulajdonképen ez az ember? — kérde útközben.

— Melyik, Felség, a hétel portása?

— Nem, az a másik, az a rettenetes ember.

— Nem tudom, Felség, csak azt tudom, hogy egy elvetemedett gonosznak kell lennie.

— Talán az órámat akarta elvenni? — szólt egy kis gondolkodás után.

Frissen, ruganyosan járt mellettem; tartásán nem látszott töröttség, karomat nem fogadta el.

Kis idő múlva felém fordult.

— Ugy-e, most sápadt vagyok?

— Egy kissé, — feleltem, — talán az ijedtségtől.

Eközben a portás utánunk eredve mellém került s azt ujságolta, hogy a gonosztevőt elfogták.

— Mit mond? — kérdezte a Királyné!

Felelet közben rápillantva láttam, hogy arca fájdalmasan elváltozik. Ijedten kértem, hogy mondja meg igazán, mit érez, nincs-e fájdalma s mialatt látszólag könnyen haladt előre, halálos aggodalommal csüngtem minden lépésén.

— Azt hiszem, a mellem fáj egy kicsit — szólt — de nem vagyok bizonyos benne.

A kikötőbe értünk. A hajóhídon még könnyű lépésekkel jött mellettem, de a mint a hajóra léptünk, hirtelen megszédült:

— Most a karját! — tördelte elfuló hangon.

Átkaroltam, de nem bírtam fönn tartani! fejét a mellemhez szorítva, rogytam térdre a padlón.

— Orvost! orvost! vizet! — kiáltottam a segítségemre siető lakáj felé. A Királyné halotthalványan, csukott szemekkel feküdt karjaim között. A lakáj és mások rohanva jöttek a vízzel. Mikor meg-

locsoltam arczát és halántékát, szemhéjai fölnyiltak és én mögöttük ott láttam a halált.

Sokszor láttam és most fölismertem a megüvegesedő szemekben.

Ez a szörnyű súly, mely mintha a föld alá akarna nyomni, az ő súlya; ez a hidegség, mely a szívemet megdermeszti, az ő hidegsége.

Szívszélhűdésre gondoltam.

Ekkor egy úr figyelmeztetett, hogy a gép közelében vagyunk és jobb volna a hölgyet a földéletre vinni, hol talán magához tér.

Két úr segítségével fölvittük tehát a földéletre s végigfektettük a padon.

— Orvost, orvost, nincs orvos a hajón? — kiáltottam a körülünk állók felé, mire egy úr lépett hozzám és följajánlá a felesége segítségét, ki félig-meddig orvos és ért a betegkezeléshez. Madame Dardelle vizet, eau de cologne-t hozatott és azonnal hozzálátott a Királyné élesztéséhez. Ő rendelkezett. Én fölvtam fűzősinórait, mialatt egy irgalmas nővér homlokát dörzsölte eau de cologne-al.

Közben a hajó megindult: de ingása dacára észrevettem, hogy a Királyné emelkedni igyekszik, hogy fűzőjét kihúzhassam alóla.

Most étherbe mártott cukorkát tettem a fogai közé s a remény egy sugara csillant föl bennem, mikor meghallottam, hogy egyet-kettőt harap rajta.

A mozgásban levő hajón hűvös szellő járt, hozzájárulván, hogy az iszonyú kétségek közt folyt élesztés eredménnyel járjon.

A Királyné lassan fölnyitotta szemeit és pár pillanatig úgy feküdt ott, szerte révedező tekintettel, mint a ki tájékozást keres az iránt, hogy hol van és mi történik vele. Azután lassan emelkedett és fölült. Eközben ketten segítették és Ő az idegen hölgy felé fordulva, hallhatóan mondta: «Merci».

A lélek, mely ott áll a mesgyén, hol az üdvösség országa határos a kárthatóval és várja, melyik nyilik meg neki, az érezhet olyat, mint én e pillanatban.

Egy biztató sugara hullt reám felülről a világosságnak, de lelkem már érzi a sötét hullámok hideg szelét, sejti, hogy jön a tengerészaka. A Királyné, bár megült a maga erejéből, nagyon törtnék látszott.

Szemei fályolozottak voltak és ingatagon tétovázva hordozták szomorú tekintetét.

A hajó közönsége, mely eddig körülünk csoportosult, hátra huzódott s csak négyen maradtunk a Királyné körül: Madame Dardelle, az apáca, én és a hú lakáj Zeilert, kinek magyarul adhattam utasításaimat.

A Királyné előtt térdelve, feszülten figyeltem arczára és fölfohász-kodtam kegyelemért az éghez. Tekintete az eget kereste, majd a Dent du

Midin akadt meg s lassan lecsúszva, megpihent rajtam, hogy mindörökre bevésődjék a lelkembe.

— Hát most mi történt velem? — ezek voltak utolsó szavai; ekkor eszméletlenül lehanyatlott. Tudtam, hogy haldoklik. Levágtam Mária-kongregáció érmemet nyakamról s a szíve fölé tettem és kértem a Szent Szület, hogy készítse el lelkét a nagy útra. Consolatrix afflictorum.

Eközben Madame Dardelle étherrel élesztette.

A Királynén egy kis fekete selyem figaró volt, melyet, hogy ezzel is könnyítsünk rajta, a mellén szét akartam nyitni. Mikor ennek összetartó szalagjait szétszakítottam, alatta a battiszt ingen, a szív közelében egy ezüstforint nagyságú barna foltot vettem észre. Mi ez? Egy pillanat múlva világosan állt előttem a megdermesztő valóság. Az inget félrehuzva, a szív táján egy kis háromszögletű sebet fedeztem fel, melyhez egy csepp aludt vér tapadt.

Luccheni agyonszúrta a Királynét.

És ott állva az iszonytató valóság előtt, fölemeltem a lelkemet a Mi Urunk Jézus Krisztushoz, értünk halálra kintott Megváltónkhoz és nem kértem tőle mást, csak azt, hogy elbirhassam keresztemet.

Sztáray Irma grófnő.

❧ MINDSZENTEKRE ❧

Placare Christe...

Úr Krisztus! légy hozzánk kegyes,
Kikért esennen esdve esd
Trónodnak szent, szent számolyán:
Szentséges Pátrónának ajánl.

Ti is, ti boldog szellemek:
Kilenczkarú angyalsereg!
Őrizzetek a múlt, jelen
S jövő bajoktól szüntelen.

Próféták és apostolok,
Ha keblünk bűnbánón zokog:
Végbiránknál ti esdjetek
Föloldozó ítéletet.

Ó vértanúk biborsora,
Hitvallók fényes tábora:
Minket, bús száműzötteket
Az égbe édesgessetek.

Hótszfa szüzi szép sereg,
Segéljetek — s kik leltetek
Rejtett remeteség helyet
Csillagtornáczos lakhelyet.

Hogy egy hit, béke lengje át
Minden hívők szent táborát;
Mindnyájunk nyája egy legyen:
Egy pásztor s egy akol legyen!

A mint egy az Atya, Fiú,
És Lelkök a Vigasztaló,
Kiknek minden szentek fölött
Egy áldás, hála, tisztelet. Amen.

Nagyfalusi Lajos.

~ ~ ~ Élő lelkiismeret ~ ~ ~

JEROME K. Jerome, híres angol író, szindarabot írt «A hátsó, harmadik emelet lakója megjelenik» címmel. E darabban, melyet London lakossága páratlan lelkesedéssel fogadott, egy új lakó jelenik meg egy bérházban, melynek romlott és félig romlott, kapzsi, fondorkodó, csaló, léha, önző lakóira bámulatos benyomást gyakorol. Az idegen a hátsó, harmadik emelet üres szobáját bérlí ki. Ettől a perctől kezdődik az egyszerű becsületesség csatája a jóság és szeretet fegyvereivel a züllött, romlott, vegyes gondolkodású, kevésbé művelt tömeg ellenében. Valósággal mint a tiszta lelkiismeret jelenik meg mindenki előtt, kivel érintkezik. Csodálatosan őszinte, közvetlen, meleg, vonzó élet, a nemes egyszerűség, a tiszta, becsületes szándék oly erővel jut diadalra nyomról-nyomra, hogy a leggonoszabb szándék is lesütött fejjel sompolyog el az útból s megtisztultan kerül ismét szemünk elé. Közvetlen melegség árad az apróságokból s nagyarányú hatást vált ki az emberből. Az emberek önzők és gonoszak. Csakhogy ennek nem kellene így lennie. Lehet másként: jobban, igazabban, emberibben. Csak arra kell rávezetni az embereket, hogy a jó többet ér a rossznál. A jóság erő, melynek hatalma kiegyenlít mindent. Pedig a ház minden lakója próbát tesz rajta a mai világ furfangos eszközeivel. Mindhiába. Az idegen lesz a győztes. A lakók a jóság, szeretet és becsületesség tükrében meglátják önmagukat teljes undokságukban. Az idegen egy eszközt használ erre: az elröstelkedést. Az ő befolyása alatt megváltoznak a lakók s midőn a házból távozik, mindenki úgy érzi, hogy nem hiába volt itt. A ház lakóit gondolkozásban, érzésben, viselkedésben, cselekvésben átalakította, megnemesítette, fölemelte. Az idegen, mint élő lelkiismeret, átsurran a bérház lakóin; azután tovább megy házról-házra, mindenhova, ahol a szeretetteljes jóságra, igazságra, becsületességre szükség van.

És ugyan hol nem volna erre szükség?

E szindarabot igen találóan alkalmazhatjuk a szent áldozásra. Az idegen az Úr Jézus. A bérház az ember. A bérház lakói: az ember szenvedélyei, megrögzött hibái, rossz szokásai, hajlamai. Az Úr Jézus házról-házra, vagyis lélekről-lélekre akar járni a szent áldozásban. Mindenhatóságánál fogva megteheti és meg is teszi, hogy egy nap millió lélekben vesz magának lakást. Bérbe akarja venni minden egyes hívő lélek szívének hátsó harmadik emeleti kis lakását. Mint Jerome idegenje, ő is eredményes befoiyást akar gyakorolni a lélek bérházának lakóira: a szenvedélyekre. Csak egyet kér: a szívnek ama bizonyos kis szobáját, melybe ő mindennap, vagy legalább gyakran betérhessen.

A szenvedélyek daczosan fogadják. Mindent elkövetnek, hogy az idegen rajtuk ne uralkodjék. Érzik, hogy nagy ellentét van köztük és az idegen közt. Az idegen türelmesen elviseli ezt. Tudja, hogy egyszerre, egy csapásra nem fogják magukat megadni. De azért csatáját kegyelmi fegyvereivel megkezdi s szünet nélkül folytatja a szenvedélyek ellen. Az érzéki-ség, hiúság, büszkeség, mértéktelenség, fősvénység, kapzsiság, önzés, irigység, harag, gyűlölet és a többi szenvedélyek fölhasználják összes erejüket, hogy Krisztust legyőzzék. De Krisztus, mint az élő lelkiismeret, ha *naponkint, vagy legalább is sokszor szívéükbe vonul a gyakori szent áldozásban*, kinyilatkoztatja magát s így szól a lélekhez: Nézz rám, mily szent, tökéletes, tiszta, bűn nélküli vagyok; nézd az én meleg, vőnző, elbájoló, emellett erőteljes, hatalmasan kifejtett életemet: neked is ilyené kell lenned. S ez a folytonos közellét, egyesülés, egybeolvadás átalakítja az embert. A szenvedélyek ily egyéniséggel való gyakori egyesülés következtében erejüket, bizalmukat veszítik, meglátják, megismerik magukat teljes undokságukban, magukba szállnak s leteszik a fegyvert. Látják, hogy harczuk hiábavaló — az isteni erővel szemben.

Az eucharisztikus Úr Jézus szentsége, jósága, szeretete isteni és emberi egyénisége átsugárzik a vele egyesülő lélekbe s ez a hatalmas erő, a kegyelmek ereje kiegyenlített ott minden rendetlenséget, minden rossz hajlamot, szenvedélyt s a lélek azon veszi magát észre, hogy Krisztus a szent áldozásban nem hiába jár hozzá: átalakul lelki világa, mely folyton nemesedik, lelke finomul s gyengédebb lesz és egyszerre teljesen más, szellembibb, könnyebb, majdnem azt mondhatnám légiesebb és végtelenül értékebb boldogság világában érzi és találja magát.

S Krisztus, ez élő lelkiismeret, ki így legyőzi a szenvedélyeket, mindazon lelkekhez szívesen eljár, kiknek szükségük van szeretetteljes jóságra, igazságra, becsületességre, természetfölötti életre s arra a bizonyos szellemi, könnyű, légies, s szóval ki nem fejezhető, csak érezhető és élvezhető boldogságra.

Ugyan kinek ne volna mindezekre szüksége?

* * *

Az így átalakult ember «idegene» lesz felebarátainak. A Krisztussal gyakran egyesülő olyasféle eredményeket fog felebarátainak életében előidézni, mint Jerome idegene. Az emberek észrevétlenül fogadják be majd őt lelkivilágukba s mint élő lelkiismeretbe tekintenek be naponta. E folytonos szemlélet lesz a kegyelem átható erejében és a jó példának követésében az átváltozás a szenvedélyek legyőzésével és új élet kezdésével.

Reviczky Aladár C. M.

Szent Paszkál életrajza

TIZENNYOLCZADIK FEJEZET.

A csodálatos kopogás.

PASZKÁL főleg halála után volt próféta. Jelekkel jövendölt. Sírjából kopogás hallatszott. S a kopogás erőssége vagy gyengesége szerint jelezte a szomorú vagy örvendetes eseményt.

1606-ban, midőn boldoggáavatási pöre megkezdődött, Paszkál koporsójából kopogás hallatszott, mintegy helyeselve megindított pörét. A szerzetesek, kik ezt hallották, csodálkoztak és megrémültek. A dolgot titokban tartották, csak a tartományfőnökkel közölték, ki alapos vizsgálat után a csodálatos eseményt valónak jelentette ki.

A kopogás igen sokszor ismétlődött. Spanyolország majdnem minden nevezetesebb ügyében, szerencsétlenségében vagy örömeiben, de egyébként is sok magánügyben tapasztalták ezt. És a kopogások oly érzést keltettek az emberben, milyent az egyes, utólag bekövetkezendő események előidézték. Így ha szerencsétlenséget jelzett a kopogás, a félelem érzete szállta meg a jelenlevőket, míg ha örvendetes dolgot jelzett, az öröm érzetét keltette föl.

Midőn a francziák Fuenterrabiát megszállták, Paszkál koporsójából kopogás hallatszott, de oly szeliden, tompán, lágyan, hogy a nép biztosra vette a győzelmet, mely nemsokára be is következett.

Más alkalommal éjjel 2 órától reggel 8 óráig száz kopogás történt, szintén lágyan, tompán. E kopogások jelezték a nápolyi katonáknak az országból való kivonulását.

Ugyanezen évben egyik éjjel a szerzetestestvérek erős zajra ébredtek föl. Paszkál sírjából százhuszonhat igen éles s félelmet keltő kopogás hallatszott. Néhány napra a francziák elfoglalták Torfosát, honnan a spanyol katonaságnak kivonulni kellett.

De a legrémítőbb kopogás 1640-ben, október havában történt. A kopogás oly erős volt, mintha ágyúkat sütöttek volna el. Ez jelezte a portugálok fölkelését, Spanyolországtól való elszakadásukat és a Braganzai herczegnek királylyá való kikiáltását.

Angolország és Spanyolország ez időben ellenséges viszonyban éltek. A valenciai érsek nyilvános imákat és körmeneteket rendelt, hogy Isten irgalmát leesdjék mindkét ország részére. Midőn a körmenet a villareali templomba ért s midőn ezen kérést énekelték:

«Hogy a keresztény királyoknak és fejedelmeknek békét és egyeséget adni méltóztassál», a szentnek sírjából hatalmas kopogás hallatszott, mely jelezte, hogy Isten meghallgatta kérésüket.

A mily csodálatosan megjövendölte a hazáját érdeklő dolgokat, ép úgy mindazt, mi szerzetescsaládját érdekelte. P. Venamente tartományfőnök a csodálatos kopogás által oly dolgok ismeretére jutott, melyek nagy hasznára voltak az egész tartománynak.

Egyik káptalani ülés előtt a szerzetesek maguk közt beszélgettek P. Empernek tartományi főnökké való választásáról. Midőn erről P. Emper értesült, szent Paszkál sírjához ment s kérte őt, hogy akadályozná meg megválasztását. Gyenge kopogás biztosította kérése meghallgatása felől. És valóban: mindnyájok nagy meglepetésére másnak neve került ki győztesen az urnából.

P. Ferrernek két prédikációja alatt fejezte ki Paszkál tetszését. Először, midőn a gazdag fősvényről és az evangéliumi szegényről beszélt. Paszkált fölszólította, hogy adjon jelt, vajjon helyesen beszél-e? Szórolszóra álljon itt a páter beszédének e része:

«Paszkál az égben van s nemcsak bejutott oda, hanem mint tulajdonjogot nyerte azt el. Paszkál világosan bizonyítja csodálatos kopogásával, hogy lelke időnként lejön testéhez, melynek hatalmat ad, hogy a csodálatos kopogást létrehozza. És honnan van ez a hatalma, ez a gazdagsága, ha nem abból az evangéliumi szegénységből, melyet ő a legnagyobb fokban gyakorolt?»

Erre a szent sírjából erős kopogás hallatszott. Ez bizonyította a szónok szavainak igazságát.

Néhány hónap mulva a páter a szentek tiszteletéről s szobrairól beszélve, említette, hogy például Rómában a szent Péter-templomban is vannak gyönyörű márványszobrok, de ezeknél értékesebb a villareali, mert ez él és beszél. Erre ismét hallatszott zöreje.

Voltak sokan, kik ezen kopogásokban nem hittek s az egész mesének tartották. Ezekkel szemben ama számtalan tanúra hivatkozhatunk, kik arról személyesen győződtek meg. Ide tartozik két jezsuita páter, kik szintén kételkedtek e kopogásokban. Elzarándokoltak Paszkál sírjához, hol ezen csodálatos dolgokról beszélgettek. Inkább hajoltak ama nézet felé, hogy e zörgések vagy csak képzelődések, vagy egyébként megmagyarázhatók. Ezt hallva a szentnek egy jámbor tisztelője: Mas Jozefa, ily könyörgéssel fordult Paszkálhoz: «Kedves szent, itt a pillanat, hogy erős zörejjel bizonyítsd be e két szerzetesnek az igazságot. Ha meghallgatsz engem, úgy megmagyarázom nekik e csodás jelenséget».

Erre oly erős zöreje támadt, hogy a jelenlevők bámultak és megijedtek. Jozefa erre elmondta imája meghallgattatását és a kopogásról sok egyéb érdekes dolgot. A két szerzetes könyezve térdelt le a szent sírjához és hálát adtak Istennek, hogy a csodát hallhatták. E két szerzetes lett e csoda legbuzgóbb védője.

P. Candel Diego, sarutlan karmelita nem adta meg magát oly könnyen. Neki háromszoros bizonyítás kellett, hogy e csodában higgyen. Miután elvállalta a szentről szóló dicsőítő beszédet, nem hagyhatta említés nélkül a szentnek ezen folytonos csodáját, melynek említését és magasztalását a nép föltétlenül elvárta. Azért letérdelt Paszkál sírja előtt s kérte őt, hogy ha valóban igaz eme csodás dolog, úgy tegye meg ezt a szent az ő kedvéért. Erre három kopogás hallatszott. Miután a páter újból kételkedett, hogy ez talán csak képzelődés volt, újra kérte a csodát, mely meg is történt. «Erősítsd meg hitemet — mondá a páter — egy harmadik bizonyítékkal, hogy ezt a szószékről is hirdethessem.» Nem hagyott magára váratni a harmadik bizonyíték sem.

Még egy szónoknak bizonyította be a szent ezen csodáját; ez Villaraja, valenciai kanonok volt, a villareali guardiánnak nagybátyja. A szentről tartott dicsőítő beszédjében a többek közt ezt mondta:

«Ezen szent csodatevő halott és mégis él, ha azoknak szavaiban tudunk hinni, kik azt állítják, hogy sírjában életjelt ad magáról. Távolságon legyen tőlem ezt tagadni, mégis én a magam részéről kételkedem benne».

Senki jobban nem boszankodott ezen szavakra, mint unokaöccse, a páter guardián, ki azonnal szent Paszkálhoz fordult imáival, hogy e hibát jóvá tegye.

«Oh szent Paszkál!» — mondá magában — «kérlek, gyógyítsd ki nagybátyámat kételyéből.»

A szent sírjából óriási kopogás hallatszott. A kanonok sírva fakadt s — mint a kolostor évkönyvei mondják — szemével visszavonta azt, mit ajkaival vétett.

A guardián is — P. Mihály — azok közé tartozott, kik e csodában kételkedtek. Még villareali küldetése előtt megfordult a kolostorban, hol Diego testvérnek, a szent unokaöccsének közbenjárására háromszor hallotta a csodálatos kopogást. Ettől kezdve többé nem kételkedett.

P. Planes tartományfőnöksége idején két szerzetes éjjel-nappal föl-váltva figyelték meg e kopogásokat mindaddig, míg az egyház el nem ismerte azok valóságát. E bölcs intézkedés sok csodát mentett meg a feledéstől.

1727-ben a szentnek kápolnája oly sekrestyést kapott, ki bámulatra ragadta úgy a szerzeteseket, mint a hiveket s ez: az arandai gróf, ki Spanyolország egyik leghatalmasabb családjának volt sarja. A fiatal gróf a fönti évben a villareali kolostorba jött, hogy a nagyhetet imában s elmélkedésben együtt töltsen a szerzetesekkel. Angyali áhítatával mindenkit elragadott. Husvéthétfőn, midőn a szerzetesek pihenni tértek, a gróf a szentnek kápolnájába ment és ott a rózsafüzért végezte. Alig kezdte el az első tizedet, a sírből háromszori kopogást hallott, mely minden «Üdvözlégy

Máriánál» ismétlődött. Mennyei érzelmekkel, szent lelkesedéssel s Paszkál testvértől mintegy buzdítva s egyúttal elismerését véve, imádkozta el a rózsafüzért. Azután a szentnek sírjához térdelt, hol két óráig imáiba elmerülve végezte a Szent iránti ájtatosságát. Erre lehivatta az összes szerzeteseket. A kápolna, mintha paradicsommá változott volna. Az átszellemült gróf ott térdelt a quardián előtt, kit arra kért, hogy engedné meg neki azt a nagy kegyet, hogy e kápolna tiszteletbeli sekrestyése lehessen. A páter quardián szép beszéd kíséretében átadta a grófnak a kápolna kulcsait s ezzel a kápolna gondozását.

A gróf, mielőtt elutazott volna, helyettest nevezett ki, kit megbizott, hogy az ő nevében végezze a sekrestyési teendőket a szentnek kápolnájában. Helyettese számára alapítványt tett.

E naptól kezdve a gróf ragyogó czimei közé fölvette azt, melyre ő legtöbbet adott s mely Isten előtt is a legtöbbet ért:

«Szent Paszkál kápolnájának örökös sekrestyése».

Reviczky Aladár C. M.

~ A főnyeremény ~

DANZONI, a nagy olasz költő, betegen is pontosan résztvett a vasárnap-i szentmiséken. Ugyanis teljes tökéletesen meg volt győződve azok nagy haszna felől. Történt azonban, hogy egy vasárnap reggel óriási vihar és záporos dühöngött odakinn, minek következtében a házbeliek visszatartották a költőt a templombameneteltől. Az öreg úr csak nagynehezen engedett a sok könyörgésnek és végül az erőszaknak, de aztán egész nap szomorú és rosszkedvű volt. Egy barátjának, a ki napközben meglátogatta, elpanaszolta bánatát.

— Emiatt kár búsulnod — felelte emez. — Inkább örülj, hogy hozzátartozóid oly figyelmesek irántad. Ily rút időben egy kutyát sem illik kizavarni, te pedig törődött csontjaiddal a templomban kívánczol. Oktondiság!

— Az Istenre kérlek — jegyezte meg a költő — ne beszélj így! Gondold azt, hogy sorsjegyed van...

— Hogyan jut eszedbe most egy sorsjegy?

— Türelem! Tehát tegyük fel azt, hogy egy sorsjegyed van, a mely megütötte a főnyeremény. A boldogító hírt te csak ma reggel tudtad meg, valamint azt is, hogy ma van lejárat a főnyeremény átvételének. Nemde, bármily rút idő tombol odakinn, te azért útnak indulnál, hogy a pénzt fölvedd?

— Nagyon természetes — felelte a látogató. — Hasonlatod azonban nem talál, mert egy főnyeremény és egy mise között nagy különbség van. Vagy talán olyan balga vagy s azt hiszed, hogy egy mise fölér százezer lírával?

— Igen én azt hiszem! — erősíté a költő nagy komolysággal — de nem gondolnám, hogy ezért balga vagyok. Neked talán többet ér a pénz, mint a szentmise, nekem azonban nem. A világ összes aranyaiért nem adok oda egyetlen szentmisét. És bizony van okom boszusnak lenni, a miért a templomból elmaradtam, holott te a vagyom kedviért a viharral is szembeszállsz.

Manzoni barátja nem tudott több ellenvetést tenni és akarva, nem akarva legyőzöttnek érzé magát.

Ime, kedves olvasó, szolgáljon ez az eset példaképül neked, a ki talán lanyhán teljesíted keresztényi kötelességedet. Olykor tán te is elmulasztod kicsinyes okból a szentmisét. Szégyeld magad, a miért oly közönyös vagy a kegyelem leggazdagabb forrása iránt.

Éjféli mise a Szent Péter-templomban.

ERDEKES történetet beszél el egy angol folyóirat, melynek főladata ki-kutatni Amerika fontos katolikus régiségeit. Mrs. Peterről, egy angol konzul özvegyéről szól a történet, a kit leánynéven Washington Sárának hívtak, s a ki nagyanyai nénje volt Longworth Miklós képviselőnek, Roosewelt Alice férjének. Ez a hölgy különös felbuzdulást érzett magában arra, hogy még a római pápát is az üdvözítő protestáns felekezetbe téríti. Tiszteletre méltó meggyőződése oly erős volt, hogy cincinnati-i birtokára még kölcsönt is vett föl, csakhogy Rómába utazhasson. Odaérve, egy másik öreg protestáns barátnéja társaságában csupa kíváncsiságból elment a szent Péter-templom éjféli miséjére karácsonykor. A mint ott az ájtatoskodó nép közé vegyülve figyeli az istentiszteletet, egyszerre csak odaszól barátnéjának: «Ugyan milyen hatást gyakorol reád ez a mise?» Amannak válasza csöppet sem volt hizelgő, hanem inkább telve kálomista türelmetlenséggel. Peterné asszonyság szót sem szólt, mise után szépen hazament. Három héttel később meztláb vett részt egy pápista processzióon ugyanott, kezében szentelt gyertyát tartva Róma város utczáin! Azután szépen hazament, katolikussá lett, minden vagyonát az egyházra iratta és mint buzgó hívő fejezte be áldásos életét. A ki másnak vermet ás, maga esik bele...

HALOTTAK NAPJÁRA

Dies irae...

A bosszuló harag napja
A világot elolvasztja:
Mint a viaszt, széfomlasztja.

Ama tűz, a bűnnek dija,
Az ítélet napját hívja:
El nem marad, meg van írva.

Kiasznak a kínos gondtul,
Ha az igaz Bíró indul,
Hogy ítéljen minden pontul.

Élénkül a sirok zára
Harsonaszó csodájára:
Mindenható szőzatára.

A természet meg a halál
Elbámul: hogy a por föláll
S számadóra vonva kiáll.

Az öröktől írt könyv lapja
Egész világ elé tartja
Minden vétkét vizsgálafra.

Mikor Krisztus székébe ül,
Bűnök fitka mind kiderül:
S egy sem marad büntetlenül.

Hová fussak haragjától?
Ki lesz, ki off engem párfol:
Hol a szent sem lehet bátor.

Élet — halál — adó Isten,
Ó megközelíthetetlen!
Irgalmad is mérhetetlen.

Ki kárhoztatsz és választasz,
Ingyen hozott üdvöt osztasz:
Szegény árvát ne kárhoztass!

Édes Jézus! ne feledjed,
Értsem mivé kelle lenned,
Hogy ne kelljen elvesztened.

Értsem jövéll fáradozni,
Váltásomért vért áldozni:
Ó ne hagyj most elkárhozni!

Bűn szentigaz megforlója!
Légy-kegyelmem megadója:
Míg nincs a számadó óra.

Főljajdulok bűnöm miatt,
Szégyen marja orczáimat:
Bocsásd meg undokságimat!

Ki Magdolnát feloldoztad,
És a latrot meghallgattad:
A reményt meg nem tagadtad.

Bár nem méltó könyörgésem,
De Te jobb, mint esdeklésem:
Hogy örök kin ne emésszen.

Hű juhaid közé számíts,
És minden bajt messze háríts:
És szent jobbod felől állíts.

Ott, hol állnak az áldottak,
Nem a fűzre átkozottak,
Hanyatt-homlok kárhoztattak.

Magamat a porba vetem,
Hamu e szív, sír e fejem:
Ne hagyj el az ítéleten!

Jaji siralmak az a napja,
Mely hámvából feltámasztja
Ezt az embert ítéletre!

Tekints, Isten! kegyelmedre,
Úr Jézus! a holtaknak
Adj örök nyugodalmat. Amen.

Szenfmise

Demkovicz Szertartástanából.

1. Lépcső imádság.

2. Szent lecke.

5. Oráté fráteresz.

6. Urfölmutatás.

képekben.

Ismertetése Irodalom cz. rovatunkban.

3. Evangelium.

4. Föjlajálás.

7. Áldozás.

8. Áldás.

Oltáriszentség és hitvédelem.

NEMRÉG történt. Az egyetemi hallgató meglátogatja volt tanárát. Beszélgetésük tárgya az egyetemi élet. «Most hallok csak igazán a vaiódi tudományt, a föltevésnélküli tudományt; főtisztelendő úr Istenről beszélt nekem az iskolában...»

Az idők jele ez. Mindinkább tért hódít az a ferde felfogás, hogy az Istenben való hit és a tudomány egymást feszélyezi, holott épen az ellenkezője igaz, mert az Istenben való hitet a modern tudomány semmimű vivmánya nem képes megdőnteni s ezt a hitet tudományos alapon ép úgy lehet bizonyítani, mint bármely más kérdést a bölcelet vagy természettudomány köréből. Ellenben hány kétesértékű elméletet fogadnak el igazság gyanánt a tudomány nevében s kérkednek a felvilágosodottság álruhájában, s ugyancsak a tudomány nevében letagadják a természetfölötti igazságokat, letagadják magát az Istent, s büszkén hangoztatják, hogy ők szabadgondolkozók, hogy őket már nem befolyásolja a hagyomány, a hit. Sokakat megtévesztenek ezek a nagyhangú «mi tudósok», főleg a még ki nem forrott ifjúság köréből, kikben hiányzik a komolyság s a szenvedélymentes ítélőképesség, azért bírálat nélkül fogadják el ama tanokat, első sorban azért, mert azok alapján vélnek kibujhatni a keresztény erkölcs kötelmei alól s annak helyébe állítanak holmi «közéleti erkölcs»-öt, mely elég tág fogalom s köntöse alatt sok erkölcsi éltévelyedés elfér.

Häckel, Vogt, Huxley stb. Darwin iskolájának túlzó követői, alkotó erővé tették a véletlent; tehát Isten helyébe a pusztá véletlent állították s a ki nem volt velük egy nézetben, azt el sem ismerték tudósoknak, ha különben erre több jogigénnyel bírt is, mint ők.

A míg az emberek jobban vonzódtak az *Eucharistiához*, nem volt annyi hitetlenség. Mikor eltávoztak a *szentségi Jézustól*, szívük a bűnös szenvedélyek lakóhelye lön, ezért értelmük elhomályosult; innen magyarázható meg a hitetlenség; a meggyengült értelem s a megromlott szív a legcyszerűbb igazságokat nem ismerte föl, vagy nem akarta fölismerni, s inkább hihetetlen dolgokban hitt, mint észszerű és következetes okfejtésekben. Inkább elhitte, hogy van teremtmény Teremtő nélkül, tehát okozat ok nélkül; inkább elfogadnak ilyféle tételeket: Credo, quia absurdum — hiszem, mivel képtelenség. Hisznek babonában, mindenben, csak Istenben nem. Övéi közé jött az Úr s övéi Őt be nem fogadták, ezért lelki sötétségben maradtak; pedig anima naturaliter christiana, a lélek természetsszerűleg keresztény, vagyis hívó, ha mégsem az, úgy okvetlenül megszűnt benne az erkölcsi összhang, az a lélek meghasonlott önmagával, azért bátran ki merem mondani a tételt: a hitetlenséget rendszeren a bűn

előzi meg. Tehát nem a tudomány előrehaladottsága oka a hitetlenségnek. Hisz a legnagyobb tudósok hívők voltak. Csak néhányat említsünk föl: Ampère, Becquerel, Biot, Brewster, Desains, Despretz, Faraday, Fizeau, Foucault, Frauenhofer, Fresnel, Helmholtz, Joule, Laborde, Laplace, Maxwell, Mayer, Oim, Palmieri, Jolly, Plateau, Regnault, Rive, Siemens, Thomson (Lord Kelvin), Volta — a fizika terén; Baucquelin, Berzelius, Chevreue, Davy, Dumas, Friedel, Henry, Liebig, Pasteur, Pelletier, Pelouze, Sainte-Claire Deville Károly — kiváló képviselői a tudománynak a vegytan köréből; Beneden, Bus de Gisgniss, David, Ehrenberg, Förster, Lacordaire, Latreille — az állattan terén; Bessel, Faye, Heis, Herschel, Kopernicus, Galilei, Inghirami, Kreil, Leverrier, Lamont, Olbers, Sechi, Vico — jeles csillagászok; Bischof, Buckland, Cuvier, Daubrée, Dumout, Fraas, Heer, Hitcock, Lapparent, Quenstedt, Sedgwick, Studer, Wagen — a földtan kitünő művelői; Braun, Linné, Castracane, Delessert, Jussien, Lennis, Martins Wigand — a növénytan jelesei; Agassiz, Hyrtl, Dupuytren, Pean — a bonctan terén elsőrangú tekintélyek; Bendant, Fuchs, Hausmann, Hány — az ásványtan terén tűntek ki,* de még hány jeleseit a tudománynak föl lehetne sorolni, kiket egyáltalán nem akadályozott meg a hit a szabadgondolkodásban, de igenis elősegített a helyes gondolkodásban, s azért jórészt ezeknek köszönhetjük, hogy beszélhetünk a tudomány szolid vívmányairól; a hitetlenek leginkább csak abban tűntek ki, hogy képtelen elméleteket találtak ki, melyek kellő bizonyítékok híján pár évtized elmultával egyszerűen csöddöt mondtak. Gondoljunk csak a Darwin által kitalált evolúciós — fejlődés elméletre; komoly tudós ma már nem hisz abban, hogy az ember a majomtól származik; vagy gondoljunk Kant subjectivismusára, melylyel tagadja a tárgyi igazság, valóság létezését; ki hisz benne? A hitetlen tudósok még hitelt adnak neki, de érzik, hogy az sokáig nem tartható fenn, vagy emlékezzünk csak a determinismusra, mely a szabadakaratot tagadja; nem hiszem, hogy Lombroso már be nem látta volna elméletének tarthatatlanságát. Csodálatos az a szívósság, melylyel ezek az urak jobb ügyhöz méltó buzgósággal elveiket terjesztik. Találnak sokszor jóhiszemű követőket is, kik nem vesznek annyi fáradságot maguknak, hogy a keresztény apologetika terén is kutatnának, hol bizonyára megtalálnák az oly képtelen elvek és tanok tudományos cáfolatát is. Mivel nem képesek megfelelni ezen a tudomány mezébe öltöztetett ellenvetéseknek, kezdik hinni, hogy a kereszténység kénytelen lesz feladni egyik-másik tanát és ha egy dogmát felad, rombadől az egész tan. Főlösképpen aggodalom!

A valódi tudomány a hitnek sohasem fog ellentmondani, mert mindkettő egy forrásból ered; Isten a kezdet és vég, melyben a hit és valódi tudomány feitalálják egymást. Szükséges tehát, hogy kellő hitvédelmi

* V. ö. J. H. Schütz: Moderne Phrasen.

ismeretekkel legyen felruházva a keresztény, főleg ha oly körben mozog, melyben a vallás elleni támadások nem ritkák. Ezért, szíves olvasó, állandó rovatot fogsz ezentúl találni az «Örökimádás» lapjain, mely az Apologia egy-egy fejezetét fogja röviden tárgyalni kapcsolatban az *Eucharistiával*.

Miért így?

Azért, mert nemcsak száraz ismereteket akarunk nyújtani, hanem utalni akarunk egyszermind az élet kútforrására, hogy innen merítsünk erőt, szeretetet, hogy itt teljünk meg buzgósággal, midőn értelmünk ismeretekkel gazdagodik. Egyszóval nemcsak tanítani akarunk, hanem nevelni is. A tudomány felfuvalkodtat, de az Eucharistia erényekkel telít, a tudomány kifáraszt, de az Eucharistia edz, nemesít, Isten szíve szerinti jellemké alakít át. És épen ez az, a mit célul tűztünk magunk elé, midőn e közlemények megírására elhatároztuk magunkat. A keresztények közt elméleti hívő sok akad, tehát olyan, ki nem kételkedik az Egyház tanításában s így eléledgél a nélkül, hogy Istenét igazán szeretni tudná, a nélkül, hogy az Egyház igazáért áldozatot hozni indítatva érezné magát, nem érez vonzalmat az Eucharistia iránt, nem vágyódik annak többszöri vétele után, legföljebb egyszer egy esztendőben, akkor is Nikodémus módjára csak titkon jön Jézushoz, mert mit szólnak majd az ismerősök? kigunyolják, ha megtudják, hogy ő is «bigott»; hányan vannak, kik inkább a közeli városba mennek gyónni, áldozni, mert ott nem ismeri őket senki. Szomorú valóság! Ez ellen tenni kell! És pedig mindenki a saját hatáskörében apostolkodjék. Ellenségeink csak addig bátrak velünk szemben, míg gyáváknak bizonyulunk. Németországban a katolikus hitélet nemcsak a templom és családi ház szűk falai közé szorult, hanem áthatotta a társadalmat, úgy hogy ott nemcsak katolikus módon gondolkodnak, hanem nyíltan így beszélnek is s a mi a legfőbb, így cselekesznek is.

«Általános a panasz, hogy napjainkban egyre ritkábbak a — jellemek» írja egy jeles mű szerzője* művének előszavában. Pedig korunknak is ép úgy, mint minden századnak, nem annyira nagyeszű emberekre van szüksége, mint inkább nagy jellemekre s ha azt akarjuk, hogy az Egyház szomorú helyzete jobbra változzék s szebb jövőnek nézzen elébe, úgy első sorban neveljünk katolikus jellemeket, kik nem ismerik a megalkuvást az élet küzdelmeiben, mely megalkuvás sokszor az elvek feladásával jár; igenis neveljünk katolikus jellemeket, kik nem bujnak el a magánvagy tudományos vallásosság hamis jelszavai mögé, hanem olyanokat képezzünk, kik megvallják Krisztust az emberek előtt s így dicsőítik az Atyát, ki a mennyekben van.

Tichy Sándor C. M.

* Bangha Béla S. J.: Jellemrajzok a katolikus Egyház életéből.

Gyakori szentáldozás Madagaszkár szigetén.

QADAGASZKÁR középső apostoli helynökségéből, Antananarivo-ból kapjuk az örvendetes tudósítást, hogy a keresztény kath. hit mély gyökereket vert s a gyakori áldozás folytán legszebb reményekkel kecsegtet épen azon a területen, a hol alig 50 évvel ezelőtt még széltében a legvadabb pogányság uralkodott.

A misszionáriusok nagyon jól ismerték a szentáldozás fontosságát, rendkívüli hatását a hitéletre, a lelkek megszentelésére, s azért kezdettől fogva a legnagyobb nyomatékkal ajánlották hiveiknek. A hónap első péntekét mindig fényes egyházi szertartással ünneplik, akárcsak vasárnap. A város vagy falu hivei csaknem teljes számmal jelennek meg a szentmisén és igen sokan járulnak a szentáldozáshoz, sőt még távolabbi környékről, gyakran hosszú utat téve meg, jönnek el a templomba.

Azonban a hithirdetők a havonkénti áldozással nem elégedtek meg, arra törekedtek, hogy hiveiket rávezessék a gyakori szentáldozásra s fáradtságukat a legszebb siker koronázta: 1897-ben volt 70.000 áldozójuk, 1904-ben 218.000 és 1907-ben 417.000.

Hogy az olvasók még jobban lássák, mily rendkívül üdvös hatással járt a gyakori szentáldozás a madagaszkári hivekre, csak azt hozom fel, a mit Amparibee-ben, a szent Mihály nevelőintézetben tapasztaltunk. Az itt nevelkedő gyermekek majd mint tanítók, majd mint tolmácsok vagy földművelők vagy kereskedők fognak élni honfitársaik között, tehát az a célunk, hogy a keresztény hit gyakorlásában is legyenek környezetük mintaképei. Ezért nagy gonddal neveljük őket. Mindennap tartunk hittani oktatást s ha a gyermekek 5–6 év múlva elhagyják az intézetet, legalább is a kath. hitből alapos ismereteket szereztek magukat. Hogy ez az ismeret ne legyen pusztá, száraz ismeret, hanem váljék erős meggyőződéssé s hassa át az egész életüket, az Oltáriszentséghez folyamodunk.

1903-ban és 1904-ben már kezdtének hajlani a gyakori áldozásra. Azelőtt a buzgóbbak is csak vasárnap áldoztak. Később a házi- és napi-rendet megváltoztattuk, hogy hétközben is áldozhassanak. Azonban a gyakori áldozás még mindig csak a buzgóbb kongreganisták előjoga volt. A többiek két-, sőt háromhetenkint, némelyek csak havonként áldoztak.

Midőn a gyakori szentáldozást sürgető pápai rendelet megjelent, óvatosan kellett eljárunk; először is megismertettük velük a Szentatya szándékát, a gyakori áldozás módzatait s aztán kire ráhagytuk, hogy kövesse szíve szándékát. Egy jórésze naponkint járult a szentáldozáshoz, a többiek 2–4-szer hetenkint vagy legalább is egyszer egy héten, ha pedig valamely intézetünkben jobban tisztelt szent ünnepe van, mindnyájan

tiszta szívvel fogadják magukba az édes Üdvözítőt. Ez nekik is, nekünk is egy kis áldozatba kerül, de ily nagy jótéteményért még nagyobb áldozatot sem sajnálnánk. A gyermekek t. i. ezáltal elveszítik a tanulási idő egy részét, továbbá nehézséget okoznak a hideg és száraz időszak (május—november) hűvös éjszakái; havat, jeget ugyan itt nem látunk, de a hőmérő mégis aránylag mélyre száll le. Már pedig a mi ifjaink ruházata elég fogyatékos, bár az itteni körülményeknek megfelelőleg még ez is fényűzés; három darabból áll: nadrág, ing és az ú. n. lamba, egy vállra vetett kendő, melyet könnyű pamutból készítenek. Mivel intézetünkben nincs kápolnánk, egyáltalán a tervezett épület jórésze fölépítetlen, egyelőre egy nedves, rosszul világított földalatti helyiségben gyűlünk össze, s júniusban, mely a leghidegebb, már reggel félhatkor tartjuk a szentmisét. Még mi, meleg ruhákkal ellátott európaiak is szenvedünk a hidegtől, annál inkább az oly könnyen öltözködött bensülött ifjak. Mindez nem tartja őket vissza, hogy minél gyakrabban jelenjenek meg az Úr asztalánál.

A gyakori szentáldozásból származó áldásos eredmények mindnyájunkat kielégítenek. A gyermekek észrevehetőleg javultak viseletükben, egész maguktartásában. Továbbá egyre jobban áthatja őket a keresztény szellem. Megváltozott gondolkozásmódjuk, érzelmeik, nézeteik, szeretetük; a pogányokat annyira lenyűgöző anyagiasság helyett gondolataikban, szavaikban egyre jobban megnyilatkozik szellemüknek és szívüknek emelkedettsége, gyengédsége oly fokban, a hogyan azt a keresztény szellemtől teljesen áthatott egyénekniél tapasztalhatjuk; szóval igazán és teljesen keresztényekké váltak.

Sok gyermeknek szülei még pogányok, a többiek szüleinek családja 30—40 éve keresztény, bár vannak köztük olyanok is, a kik egy-két évvel ezelőtt keresztelkedtek meg s a pogányság nyomai rajtuk még nagyon is meglátszanak. Elhagyják ugyan pogány szokásukat, de szívüket-lelküket csak lassan képesek a keresztény hit szerint átídomítani. Ezt a nagy munkát a kegyelem s különösen a gyakori szentáldozás viszi végbe.

A gyakori áldozás egyik legszembevetőbb eredménye a gyors változás, mely a misszionáriusok iránt való viselkedésükben történt. Azelőtt rendkívül félénkek, magukbazarálóztak voltak; idegenkedve, rettegve jelentek meg előttük. Az a nyíltság, egyszerű őszinteség, melylyel európai gyermekek előljáróik iránt viseltetnek, náluk ismeretlen volt. A gyakori áldozás óta egészen megváltoztak. Arczuk barátságosabb, tekintetük szabadabb lett, nagyobb bizalommal közelítének a hithirdetőhöz s elbeszélik örömeiket és fáradozásait.

Rajtuk is, mint máskor is bebizonyosodik, hogy az Oltáriszentség az «erősek kenyere». Intézetünkben nem oly nehéz jónak maradni, mert a bűnalkalmaktól szorgosan óvjuk őket s a hibásokat mindjárt megfedd-

jük. Azonban a szünidő alatt nagy a bűnalkalom, gyakran maguk a szülők, különösen a pogányok vezetik őket a bűnre. Ez ellen erősíti őket a szentáldozás, melyet a szünidőben sem hanyagolnak el. Egyik-másik igen hosszú utat tesz meg, hogy a legközelebbi missziótelep kápolnájában áldozhassék. 1907 szeptemberében egyik tehetséges jámbor tanítványunk 40 kilométerre fekvő falujából jött el hozzánk, hogy az Úr asztalához járulhasson.

Azért is örvendetes e buzgóság, mert ez ifjak mindegyike fontos tényező lehet még a keresztyény hit elterjesztésében és megszilárdításában. A gyakori áldozás éleszti bennük ez apostoli szellemet is s buzdítja őket szüleik, embertársaik megtértésére. Családjuk körében valóban mint apostolok és hitoktatók működnek.

Sőt a gyakori áldozás már többekben a papi pályára való hivatást is megérlelte. Három ifjú már tanulja a latin nyelvet, hogy később pappá lehessen. Mi tudjuk a legjobban, hogy mily nehéz egy még nemrég pogány gyermekből kath. papot nevelni. És ebben a nehéz munkában is segítségére van nevelőnek és növendéknek az Oltáriszentségben jelenlevő Úr Jézus.

Hitterjesztés Lapjai.

Érdekes történetek.

Jézus öröksége. Érdekes hír érkezett Amerikából. William Christie Herron tanár a cincinnati-i egyetemen példás földi élet után a napokban elhunyt és mint halála után kiderült: összes vagyonát — 250.000 dollárt — a Mindenhatóra hagyományozta... A cincinnati-i tanács tehát most nagyon is tanácstalanul áll, mert nem tudják, mit csináljanak az égi rendeltetésű örökséggel? A cincinnati-i érsekségnek mentőgondolata támadt, a mely esetleg ki fogja segíteni zavarából a töprengő tanácsot. A cincinnati-i érsek ugyanis a következő tetszetős megoldást ajánlja: Minthogy a pápa Krisztus földi helytartója, Krisztus pedig Isten fia: a földi örökség kétség-telenül Krisztus földi helytartóját — a pápát illeti meg. A tanács valószínűleg el fogja fogadni az érsek ajánlatát.

Gyermekkor napló. Lutheránus gyermek voltam s mivel saját lelkészünk nem volt, az iskolában a reformátusokhoz mentem Isten szellemét magamba szívni. Nem sokat kellett tanulni, csak épen azt kellett a kérdésekre tudni, a mit órán hallottunk. Tudásunk tehát szűkkörű volt, de a rímes versikét, melyet a tiszteletes úrtól tanultunk (nyugodjék békében) nem felejtettük el és nem felejttem el soha:

«Kis mise, nagy mise,
Nem ér biz' az semmit se.»

Igy hangzik a tanítás, melylyel hitünkben megerősítettetek, s valóban jó nyakasok is voltunk és voltam, de csak addig, míg magam nem jártam az említett hittani lecke igazsága után. Ennek megtörténtével pedig búcsut vettem Kálvin és Luther tanításaitól (Isten kegyelméből) és a szentmise Tanítójának lettem tántoríthatatlan hive.

Vigasztalni szeretném ezzel azokat a katolikus testvéreimet, kiknek fáj a protestánsok sértő tanítása, hogy ne búsuljanak, mert a végtelen jóságú Isten nem engedi a lelkeket távolmaradni az igazi Egyháztól, hacsak nem saját akarata az, a kegyelmek visszautasításával és a vallással való nemtörődőséggel.

(Szent Ferencz Hírnöke.)

Egy nászút emlékei. A blomsburgi szent Katalin kolostor apácái gyönyörű oltárterítőt készítettek, a melynek érdekes története van. Az oltárdísz anyaga egy menyasszonyi ruhából került ki, melyet egy fiatal özvegy ajándékozott a kolostornak. A nászúton szerencsétlen véletlen folytán elvesztette férjét és akkor elhatározta, hogy az emlékére a menyasszonyi ruhából oltárterítőt csináltat. Az oltárdísz elkészítésén négy igen ügyes apáca másfél évig dolgozott. Hossza nyolcz láb, szélessége négy és a maga nemében valódi remekmű. A terítő három mezőre van osztva, a melyek mindegyike gyönyörű hímmzéssel van ellátva. A jobboldali mezőn Keresztelő Szent János, a kolostor védőszentjének a képe látható, míg a baloldali mező a korán elhunyt férjet ábrázolja középkori lovagöltözetben, a mint a boldogságos Szűz előtt térdel és följajánlja neki kardját. A középső mező is értékes, de sokkal egyszerűbb.

Esperanto világnyelv és az Oltáriszentség.

ZÖLD zászlón aranybetűkkel ragyog e szó: esperanto. Reményt jelent. Azt a hatalmas érzést, a melyet a paradicsomban oltott a Teremtő az ember szívébe, hogy soha el ne csüggedjen, hanem bizzék abban, a ki eljövendő és szeretettel váltja meg az embereket. A bűn rontotta meg az ember nyelvét s ennek a bűnnek hatalmát törte meg Jézus a Golgota véres áldozatában, melynek örök emléke az Oltáriszentség. Láttam nemrégiben egy anarchista folyóiratot esperanto nyelven írva. A folyóirat lapjain piros festékekkel vérfoltok voltak odanyomva, lapról-lapra izgatva az olvasót a gyűlöletre: a zsarnoknak és áldozatainak vére. S egy eszmém tapadt e vérfolthoz. Azt mondtam: lesz idő, midőn az esperanto, az egy nyelven beszélő emberiség Krisztus vérével lesz átitatva, azzal a vérrel, mely ott folyt a Golgotán, ott hull le ma oltárainkról ajkainkra. S ez a vér az embereket összeforrasztó szeretet. A szeretet, mely egy nyelven beszél, testvéreinek vall mindenkit. Ennek a mindent egysítő szeretetnek,

ennek a krisztusi vérnek áldását kérte nemes működésére az esperanto barcelonai kongresszusa. Szentmisével kezdődött a kongresszus. Jézus beszélt először s ezerek meg ezerek utána. Az esperanto is érzi, hogy a bűnt kell elvénni a világról, akkor az ajkáról is lehullanak a bilincsek, s ha majd krisztusi szeretet uralkodik, akkor kezd csak egy nyelven beszélni az ember.

Tehát Barcelonában vagyunk. Ágyúk, barrikádok, lerombolt templomok. Ki hitte volna, hogy midőn az anarkia az Oltáriszentség hajlékait szétrombolta, ugyanakkor az legyőzhetetlen marad s ennek a legyőzhetetlen Oltáriszentségnek védőszárnyai alatt indul meg a nyelveknek fényes ünnepe. S most átadjuk a szót a magyar esperantisták vezérférfiának, Marich Lászlónak:

Szinte álomnak tetszett nekem az a néhány nap, a mit Barcelonában töltöttem. Körülöttem nyüzsgő emberáradat hőmpölygött. Nem is kellett valami gyakorlott szem ahhoz, hogy ki ne találjuk egyesek nemzetiségét. Volt ott orosz, török, görög, gruz, majorka, bask, lengyel, cseh, bősnyák, skót, svéd, finn, máltai, brazíliai, amerikai, hollandus, dán, arab, nem szólván a rengeteg sok német, francia, angol, olasz, spanyol és katalón kongresszistákról. Az illetők nemzetiségét ugyancsak az öltözék árulta el — a nyelv azonban az *egy* volt. Jelen soraimmal nem czélok az esperanto-kongresszus jelentőségét fejtegetni, csupán a katolikusok szerepét óhajtom vázolni. A kongresszus ünnepi Veni Sancte-val kezdődött. A misét Richardson pápai prelátus mondta, melyen a kongresszistáknak átadta ő Szentsége X. Pius pápa áldását. Az istentiszteletet ünnepi szentbeszéd követte esperantóul s ugyancsak esperantóul egyházi dalokat adott elő a barcelonai «Orpheonica» énekkara a mise alatt. A székesegyház minden zegét-zugát betöltötte a kongresszisták hatalmas tömege. Egy-egy sarokban japánt és törököt is láttunk. Igen örvendetes jelenségnek minősül az a körülmény, hogy a kongresszuson igen sok katolikus vett részt, közöttük sok pap. Sőt a 34 delegátus közül kétfő pap volt. Szeptember hetedikén a «Joventut Catolica» gyönyörű dísztermében a «Katolika Unuigo Esperantista» nagygyűlése foglalta el az estét. Nyolczadikán reggel kilencz órakor a «Casa de la Caritat» templomában misét hallgattunk, a melyet patro Barilo ferenczrendi áldozár mondott. A mise után a templom udvarán ifjúsági ünnepély volt, a melynek kapcsán az iskolák növendékei az «Espero» című esperantista himnuszt énekeltek más dalokkal együtt. Volt szavalat és tánc is. Az ünnepély után a nagy parkba mentünk, a melyben a «Vörös keresztetek» mutatták be nagy készültséggel gyakorlataikat.

A kongresszus ideje alatt számtalan katolikus esperanto nyomtatvány fogyott el. Igen sokan megvették az «Espero katolika» kongresszusi számát, a melyben az érdekesnél-érdekesebb közlemények között különö-

sen feltűnést keltett a Barcelona történetéről írt tanulmány. Nevezetesek még a katolikus imakönyv, a Szerzetes Áldozata dr. Nobel fordításában, a katolikus énekfűzér, az imagyűjtemény, Georgi Ciklari gruz esperantista (Oroszország) «Kristo» című költeménye, a «Patro Nia» (Miatyánk) férfikarra zenekari kísérettel való megzenésítése, a katolikusoknak az eddigi kongresszuson való szereplése öt kötetben, a «Négy Evangelium» elbeszélés alakjában s az esperanto prédikációk. Ezerszámra osztogattak továbbá számtalan különféle plakátot s propaganda röpiratot. Tárgyalások folytatódtak továbbá a magyar esperanto lap, a «La Verda Standardo» szerkesztőségével, hogy jó volna a magyar katolikusok részére mellékletet adni a lapban, hogy így ezek részére is megkönnyíthessék a világ esperantó mozgalomában a Szeretet és Béke e nagy kulturevolúciójában való minél nagyobb tömegű csatlakozás. Ide iktatom már most is, hogy ha október hó 31-éig száz csatlakozó lesz, akkor a «La Verda Standardo» áldozatokkal bár, de megindítja a magyar katolikusok részére a katolikus irányú mellékletet. A csatlakozás évi 4 korona előzetes lefizetéssel jár, a melyért a csatlakozó tagja lesz a «La Verda Standardo» (hasonnevű Országos magyar esperanto egyesület) egyesületnek s egy évig kapja a lapot a melléklettel együtt. Csatlakozni lehet a «La Verda Standardo» szerkesztőségében. (Budapest IX., Üllői-út 59.) A kinek szüksége van fölvilágosító iratokra (Teljes nyelvtan és szótár, ismertető füzet, mutatványszám s olvasókönyv), annak a nevezett lap 54 fillérenyi összeg postautalványon való beküldése ellenében megküldi. Reményilem, hogy a magyar katolikusok sem fognak a külföld mögött maradni. Svájcznak, Franciaországnak, Németországnak már megvan a katolikus esperanto folyóirata. Angliában ülészik a bibliafordító bizottság stb. Eddig csak mi magyarok nem tettünk sokat. Olvasóim szives figyelmét föl hívom az esperanto mozgalomra s támogatását kérem. Áldozatot nem kérünk, csupán számos és tömeges csatlakozást, hogy az 1910-re tervezett s Budapesten tartandó keleteurópai nemzetközi kongresszus minél fényesebben sikerüljön.

Röptében a nagyvilág körül.

Arany szentségtartó dráwaparti füzesekben. Szokatlan leltre akadtak négy hét előtt a Zákány melletti dráwaparti füzesben. Egy ott játszódozó gyermek a fövényben drágaművű arany szentségtartót talált. A csendőrség hosszas nyomozás után sem tudta megállapítani, hogy a szentségtartó diplomrablásból került-e a fövény közé. A drága templomi dísz a csurgói főszolgabíróshoz került letétbe.

Az Oltáriszentség a gyárban. A németországi katolikus tanítók hivatalos lapjában, a «Monatschrift» szeptemberi számában olvastuk a következőket: Amerika egyik hatalmas gyárában fél órát engedélyeztek a munkásoknak naponkint a reggeli elköltésére. Egy hivatása magaslatán levő pap megbeszélte a munkásokkal, hogy ő, a mint a harang jelt ad a reggelire, megkezdi miséjét az egyik barakkban elhelyezett oltár előtt. Húsz percig tart a szentmise, közben megáldoztatja hiveit s még a hátralevő tíz percig alatt elköltik reggelijüket, közben halkán elmondják hálaimájukat. Így aztán örömmel viselik kemény napszámjuk minden terhét. — Ez történik Amerikában. Vajjon nálunk mikor fognak naponkint áldozni, legalább azok, kiknél nem az idő rövidsége az akadály, hanem egy kis kényelem feláldozása kell csupán.

Szentségi hajó a Spree hullámain. A berlini protestáns konzisztóriumok egy idő óta a Spree folyón és a hozzátartozó csatornákon templomhajókat járatnak istentisztelet tartása céljából. Ezek a protestáns templomhajók most versenytársat kapnak egy katolikus templomhajóban, melyet az itteni katolikus egyházi vezérférfiak nagy költséggel mindennel felszereltek, a mi egy plébániatemplom felszerelésére szükséges. Ez a katolikus templomhajó az eddigi két protestáns templomhajótól abban különbözik, hogy a míg ezek egyik helyről a másik helyre csak vontatógőzösök segítségével mozdulhattak, az új, a katolikus templomhajón hatalmas motor van, a mely egyúttal az orgonához is kellő erőt szolgáltat. Ez a katolikus templomhajó valóságos plébániatemplom, középpontja egy hajómisszióterületnek, a melyhez 15.000 katolikus hívő tartozik, a kik eddig az Oltáriszentség áldásaiban nem részesültek.

Belépődíj a firenzei templomokban. A legutolsó községi választások során Firenze, a virágok városa, szociálista vezetőséget kapott, mely alig ült be a nyeregbe, máris kimutatta a foga fehérét. Firenzében ugyanis a legtöbb templom a város támogatása, patronátusa alatt áll s erte a körülményre támaszkodva, az új rezsim azzal inaugurálta magát, hogy e városi jellegű templomokba a hívőknek csak díj lefizetése mellett engedi meg bizonyos kora reggeli órákon túl a belépést. Ez a hallatlan, jogtalan rendelkezés felháborította az egész lakosságot, melynek láttára sok városatya bűnbánólag úgy nyilatkozott, hogy ha a lakosság ez ellenszenvét előre sejtették volna, a polgármester javaslatát nem szavazták volna meg. A méltatlankodás nemcsak a városban, de egész Toscanában oly nagy és általános, hogy a határozat előreláthatólag csak papiroson marad meg.

A hol nem szabad misézni. A pápa ő szentsége Adria városát, püspökének vérlázító bántalmazása miatt kisebb egyházi átokkal sújtotta. Az adriai püspök még mindig betegen fekszik Rovigóban. Ő maga elmondta, hogy titkárával együtt négy rendőr fedezete alatt elment a pálvá-

udvarra, mert azt hitte, hogy ott biztonságban lesz. De már az uton való-
ságos közáport indítottak ellene s a püspök fején több kötől veszedel-
mesen megsérült. Ha a rendőrök nem támogatták volna, a csöcselék való-
színűen agyonütötte volna. Ezek a jó emberek, így folytatta a püspök
szomorú mosolygással, csak irántam való szeretetből bántak el így velem;
Adria lakossága nem akar más püspököt s az ellen is tiltakozik, hogy
engem Rovigóba helyezzenek át; így történt, hogy erőszakkal akart engem
visszatartani. Adria művelt lakossága általánosan helyteleníti a püspök
ellen intézett támadást. A városba csapatok érkeztek, hogy újabb zavar-
gásnak elejét vegyék. A templomok be vannak zárva és az összes haran-
gok elnémultak. Misézni csak egyszer egy héten szabad zárt ajtók mögött,
csupán azért, hogy a betegek számára kellő számú szent ostya szenteltessek.

Séta a kölni dómban. A híres kölni dóm szentélyének plenumát
gyönyörű mozaikok borítják. Ezen mozaikképek legnagyobb része szim-
bolikus; vannak más határozott tárgyat ábrázoló képek is; egyben azon-
ban mindnyájan megegyeznek: minden kép valami vonatkozással van a
híres dómra. Közvetlenül a főoltár előtt elterülő rész minket, mint magya-
rokat is érdekel. Nyolcz mozaikban ugyanis a világ nyolcz leghíresebb
temploma van, köztük a mi esztergomi bazilikánk is. Nem messze tőlük
a nagy folyók szimbolikus képei láthatók. Ezeknek egyike gyakran szol-
gáltat alkalmat a Németországban élő magyaroknak, hogy megbosszantsák
a féltékeny németeket. A Dunát szimbolizáló képnél ugyanis a következő
kőirat olvasható: Danubius monstrat iter ad terram sanctam. A magyarok
a németek nagy bosszúságára úgy okoskodnak, hogy Németországból
Magyarországba megy a Duna, tehát a kölni dóm mozaikjának «terra
sancta» jelzője Magyarországra vonatkozik. A kőirat helyes magyarázata
az, hogy a német keresztes hadak Görögország—Kisázszián keresztül men-
tek Palesztinába és így számukra a Duna volt az útmutató. Az ilyen köte-
kedésnek azonban gyakran a magyar issza meg a levét; mert gyakran
kapja tréfájára azt a tromfot, a melyet egy kölni polgár mondott: Van
valami a dologban. Én is hasonlatosságot látok a Szentföld és Magyar-
ország között. Az előbbi csak volt, a másik most is zsidóföld.

Hasznos tudnivalók.

Templomi tölgyfabutorok megújítása. Oltárok, prédikációs székek,
ülőpadok stb., gyakran elpusztíthatlan tölgyfából készülnek ugyan, mégis
idővel beszenyeződnek, foltosak lesznek. Ezen a harangozó is segíthet.
Meleg sörrel kell megmosni azokat és megújulnak. Ha a mosás folytán
elvesztik fényüket, újra forraljon fel sört s egy liternyi forró sörbe tyúk-

tojás nagyságú viaszt, galambtojás nagyságú cukrot olvasszon föl. Ha ez a keverék lehül, finom ecsettel vékonyan vonja be vele a butort s ha megszárad a bevonat, gyapjútörlővel fényesre dörzsölje.

A leszakított virág eltartása. A kerti vagy mezei virágot bőségesen köthetjük csokorba, vízben az oltárra tehetjük dísznek. Hogy azonban a víz meg ne romoljon alatta, gyakran kell azt megújítanunk. Némely virág azonban még így is hamar hervad, összeesik. Az elhervadásnak egy francia vegyész útmutatása alapján elejét vehetjük s negyven napig is frissen eltarthatjuk a virágot az edényben, ha a vízhez, melyben áll, naponkint három késhegynyi ammóniaksavat teszünk.

EGYESÜLETI ÉLET

A Központi Oltáregyesület jubileuma. Az egyesület választmánya e hó 11-én d. u. 4 órakor tartotta az egyesület kistermében rendes havi közgyűlését. Jelenvoltak a többek között: Kánter Károly praelátus, igazgató, dr. Kiss Aladárné másodelnöknő, a Maria-Reparatrix zárda főnöknője, Heinrich Ferenczné, Makay Lajos, Cziráky Lujza grófnő, Eberling Józsefné, Koch Ferenczné stb. Igazgató bemutatja az eltávozott Maria de Salette főnöknő helyét elfoglaló Maria de Jerusalem anyát, az Örökimádás zárda új főnöknőjét. Jelenti, hogy Haász Emilia és Stipek Pálné a terjesztőnk sorába fölvetettek. Beszámol a kölni eucharisztikus kongresszusról és a besztérczébányai oltáregyesület zászlószenteléséről; majd fölolvassa a besztérczébányai oltáregyesület választmányának a központi oltáregyesülethez intézett köszönő sorait. Jelentést tesz a malaczkai eucharisztikus értekezletről, a nagylévárdi oltáregyesület ujjaszervezéséről s a budapest-kőbányai oltáregyesület ügyeiről. Határozatba ment, hogy gróf Zichy Nándor tárnokmestert, az Örökimádás templom-egylet elnökét 80 éves születése napja alkalmából az egyesület üdvözölni fogja s az ünnepelés napját november 14-ére, vasárnapra tűzték ki. Ez alkalomból az egyesület tagjai ünnepélyes szentmisén és áldozáson fognak megjelenni. — November 6-án reggel 9 órakor ünnepélyes szentmisével nyílik meg az egyesület ötvenéves jubileumi éve. A jubileumi év fénypontja az 1910 májusában tartandó háromnapos kiállítás, országos oltáregyesületi kongresszus és egyesületi háziünnepély lesz. A Szentatyát a jubileumi év kezdetén az egyesület üdvözölni fogja és az ünnepségekre áldását kéri. Az egyesület ötvenéves működéséről külön évkönyv fog beszámolni.

Központi hírek. Szeptember 19-én az Örökimádás templom felszentelésének emléknapján reggel 9 órakor ünnepélyes szentmise volt, melyet

Kánter Károly praelátus czelebrált. Délután *Tomcsányi* Lajos jézustársasági házfőnök tartotta az ünnepi beszédet, utána *Nemess* Antal pápai praelátus fényes segédlettel szentséges áldást adott. — Október 6-án *Trautwein* János piaristának az Oltáregyesület alapító igazgatójának halála évfordulóján közös oltáregyesületi istentisztelet tartott. Október 10-én Magyarország Nagyszonyának ünnepén az Örökimádás zárda kertjében *Kánter* Károly praelátus lourdesi Szűz Mária szobrát fényes ünnepség keretében beszentelte. *Skerlec* Mária bárónő oltáregyesületi terjesztő a Maria-Reparatrix apácák társulatába lépett s próbévét a rend római házában tölti.

Zászlóbontás Besztercebányán. Fényes ünnepség keretében áldotta meg szeptember 12-én a besztercebányai egyházmegye apostoli lelkületű főpásztora, dr. Radnai Farkas, Besztercebányán az ott egy év óta nagy sikerrel működő Oltáregyesület templomi, illetve körmeneti lobogóját. Az ünnepségre megjelent az anyaegyesület, a központi Oltáregyesület igazgatója *Kánter* Károly pápai praelátus, kir. várplébános, Kiss Aladárné alelnöknő, Koch titkárnő és *Ghyczy* Ida alapítványi hölgy. Reggel 9 órakor gyülekeztek az egyesületi tagok a róm. kath. plébánia udvarán. *Kócsy* Jánosné főerdőtanácsosné, az egyesület elnöknője, *Wachenhusen* Antalné ezredesné az egyesület alelnöknője, *Girtler* Antalné pénztárosnő, dr. *Tilles* Béláné, jegyzőnő, *Discautiny* Jánosné, *Bittera* Györgyné, *Pajer* Istvánné, *Hollady* Nándorné, *Herritz* Istvánné, *Wanderka* Henrikné, özv. *Weisz* Gyuláné, özv. *Bömches* Émilné, *Sztraka* Jánosné, özv. *Klein* Ödönné, *Stubnya* Mariska, *Trexler* Agata, *Somossy* Antalné, *Bacskor* Alajosné, *Cotelly* Honorátné. Maithán Luiza, *Kreiziger* Mariska úrnők választmányi hölgyek, illetve terjesztők és más úrhölgyek, egyesületi tagok nagy számmal. Azonkívül a káptalan képviselőiben *Gürtler* József pápai praelátus, dr. *Sztanyák* Ferenc, *Machovich* Izidor kanonok. A ker. munkásegyesületet *Bobok* Arnold theol. tanár, lapszerkesztő, a kath. legényegyesületet *Csanaky* József lelkész, az ifjúsági kongregációkat *Droppa* József kanonok, vallás tanár vezette. A zászlót maguk az úrnők készítették, melynek egyik oldalán négy angyal imádja a legfölségesebb Oltáriszentséget, a másik oldalán az «Agnus Dei» van művészileg kihimezve. A zászló 1200 korona értéket képvisel. A főmunkát *Kócsy* Jánosné, Nagy Erzsébet polg. iskolai tanárnő. *Tilles* Paula és *Tilles* Lea, *Omaszta* Paula végezték. Az egyesület által szétajándékozásra szánt kézi munkák is mind az úrnők és az iskolás leánykák munkái.

Szent Mihály napján van a városban az évi imádásnap, melyen már (4—4) állandóan imádták tagjaik óránként fölváltva a szentségi Jézust; a vártemplom tömve volt ismét hallgatósággal. Onnan indult festői menetben a fölvonulás; elől a két Máriakongregáció, melynek nyomán ott volt látható a katolikus legényegyesület, a katolikus

munkásegylet, a szent olvasóegylet, a katolikus olvasókör tagjai zászlójukkal s végül az Oltáregylet tagjai, Besztercebánya város intelligens publikuma. Az egész fölvonulás néma csöndben történt, jelöl annak a csöndes munkának, mely ez egyletnek hivatása. A templomban történt elhelyezkedés után, az «*Ecce Sacerdos*» fenséges dallama mellett vonult be a főpásztor, ki maga áldotta meg az egyleti úrnök által készített remek zászlót. A megáldást kísérő beszédben rámutatott a szónokló főpásztor azokra a fontos feladatokra, melyet ez az egylet van hivatva megoldani. Nem letarolt mezők s romok lesznek láthatók e zászló nyomán — mondotta többek között a lánglelkű szónok — hanem tiszta szívek, Istenért, egyházért, hazáért lángoló lelkek. Az annyira óhajtott, e városban is epedve várt lelki megújulást várjuk e lobogó alatt küzdő lelkektől, e lelkeket éltető, munkájukban segítő szentségi Jézustól. A templomban lefolyt ünnepek után a most már megszentelt zászló alatt vonult vissza ugyanolyan rendben a közönség a róm. kath. polgári leányiskola rajztermében, hogy ott várja az egyházi ruhanemű-kiállítás megnyitását. Egy évnek csendes munkáját, kis lányok — úrnök szorgalmas kézi munkáját láttuk itt. Drága csipkék, szép miseruhák s más egyházi szerelvények jelezték azt a szeretetet, mely ez egylet tagjaiban Krisztus ügye iránt buzog. Az egylet különben fiókegyletét képezi a budapesti központi egyletnek Kócsy Jánosné, főerdőtanácsosné buzgó elnöksége alatt. Maga iparkodik ellátni az egyházmegye szükségleteit s csak akkor kéri a központ segítségét, ha anyagi forrásai kiapadtak. Az anyaegylethez való ragaszkodásban bírja életképességének csiráját. Adja Isten, hogy a főpásztor beszédében körvonalazott feladatának: az annyira kívánt lelki megújulásnak meg is feleljen.

Ünnep után kaptuk e sorokat. A besztercebányai Oltáregylet folyó évi szept. 15-én tartott választmányi ülésében egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki a Központi Egyletnek őszinte háláját és köszönetét azért a nagy kitüntetésért, melyben zászlószentelési ünnepélyünkön való képviseltetésével bennünket részesíteni kegyes volt. Midőn a választmány e határozatát tisztelettel Méltóságoddal közölni szerencsénk van, fogadják egyszersmind a mi csekélységünk igaz köszönetét is. Adja Isten, hogy e felejthetetlen nap benyomásai soha el ne mosódjanak a mi lelkeinkben s így — alapszabályainkban vállalt feladataink hűséges betartásával — háláljuk meg az anyaegyletnek velünk tanusított nagy jószágát.

Egyletünket s magunkat buzgó imába ajánlva, a legmélyebb tisztelettel maradunk Besztercebánya, 1909. szept. 21.

Kócsy Jánosné,
olt. egy. elnöknő.

Dr. Császik István,
egyleti igazgató.

Az erdélyi oltáregyesület központja szeptember 12-én, Mária nevenapján, tartotta imáadását. A gyűlésen sok fontos ügyet tárgyaltak. Megbeszélték az agitáció módozatait az egylet érdekében. Az igazgató kegyeles szavakkal emlékezett meg az elhunyt nagybuzgóságú tagokról. Érettük gyászmisét mondott. Szőnyegre került a jövő évi kiállítás ügye is; — az elnök munkálkodásra serkentette a tagokat. A szent beszédet dr. Péter Antal praefectus tartotta.

A nagyenyedi oltáregyesület június 29-i közgyűlése. Az enyedik fiatal, életerős fiókegyesülete június 29-én közgyűlést tartott. Egyleti igazgató rendkívül meleg szavakban emlékezik meg a tagok buzgóságáról, rámutat a jövő sikereinek zálogára: a mindennapi szentáldozásra s nagy lelkesedést keltő szavakkal buzdítja őket a kitarító munkára.

Az egyesület titkára felolvassa nagy körültekintéssel írt évi jelentését, feltárva az egyesület egy évi mozgalmas életét, melyben munka, tevékenység, áldozatkészség, eltávozás, tömörülés váltakoztak. Majd az egyesület rokonszenves mementóját tolmácsolja elhalt alapítója, Deli Ödön fölött. Az O. E. tagjai közül többen arra vállalkoztak, hogy az egyházi ruhákat kijavítják, átalakítják s a szükséghez képest kiegészítik. A nemes hölgyeket különös dicséret illeti érette — sajnos — nevüket helyszükében nem közölhetjük.

Végül az egyesület pénztárosa mutatta be példás pontossággal vezetett elszámolását.

Főgimnáziumi oltáregyesület Eperjesen. Északmagyarországnak történelmi nevezetességű városában az oltáregyesületeknek kezdettől fogva erős talaja volt. A munkakedvelő, szorgalmas polgárság immár az iskolában szívja magába az oltáregyesületektől táplált szellemet. Eperjesen az angolkisasszonyok zárdájának és intézetének is volt már eddig oltáregyesülete, most már a főgimnáziumi ifjúság is az Oltáriszentség zászlója alá szegődött. Az eszme megvalósítója *Szémán* István főgimnáziumi hittanár, kinek egyik munkáját lapunk hasábjain közöljük. Röviden közöljük a megalakulásról szóló első hirádat a következő levélben:

Egyházi és tanügyi főhatóságaink k. engedelmével 85 taggal megalakult intézetünk ifjúsága körében az Oltáregyesületet, amely az adoratió kivül a vallásos önképzést is céljául tűzte ki. Midőn ezt mély tisztelettel jelentem, tudatom, hogy a központhoz óhajtunk csatlakozni, de mivel tanulókról van szó, csak a 24 filléres tagdíjat fizethetjük. Alázattal kérnék a módozatokról kegyes értesítést és a hivatalos lap küldését. *Szémán* István, kir. kath. főgimn. r. hittanár. egyhm. s.-tanfelügyelő.

bárónd gyűjtése: Pammer Gyuláné 24 f, Pirek Viktorné 60 f, Szabó Anna 24 f, özv. Roitschné 24 f, özv. Tuszovszki Gyuláné 2 k, báró Skerlecz Czara 3 k, özv. báró Skerlecz Károlyné 6 k, összesen 12 k 32 f. Jelinek Erzsé 2 k, Lengyel Teréz 1 k, Gassmayer Sarolta 2 k, Mandel Paulin 50 f, Benyovszky Gizella 1 k, Schwarz Mária 1 k, Vörös Gabriella 1 k, összesen 8 k 50 f. Göndöcs Katalin 5 k, Kresztits Mariska 3 k, Faragó Juli 60 f, özv. Gazder Józsefné 1 k, özv. Illés Józsefné 1 k, Geiszlinger Erzsébet 30 f, Biczó Józsefné 40 f, Csere Mihály 1 k, Strba Francziska és Ilona 8 k, Boldog Istvánné 2 k 40 f, Groszits Klára 4 k, Ékessy Mátyásné 2 k, Szalácsi Lujza 30 f, Zeisl Katalin 2 k, Gertner Alojzia 2 k, Danzinger Francziska 2 k, Mészáros Istvánné 24 f, Baross Istvánné 2 k, Renelt Terézia 1 k, Anda Mártonné a nagytárkányi tagoktól 2 k 64 f, Ignác János plébános a buzitai és felsőlánczi hivektől 30 k, Paczenberger Teréz és Károlyné 1 k 60 f, Polák Erzsébet 1 k, Gedra Veronika 1 k, Tulner Katalin 2 k, Marutykó Klára 1 k, Tornyi László és neje 4 k, Szabó Paula 2 k, Walter Ferenczné 1 k, Balázs Matild 24 f, özv. Kormányos Jánosné 1 k, Sári Róza 28 f, Bartyalik Anna 28 f, Molnár Mária 30 f, Schwarz Anna és Margit 60 f, Zdrasil Anna 1 k, Stefait Irén 1 k, Fekete Magdolna 24 f, Gradl Anna 16 k, Kovács Erzsébet 4 k, Riegell Vinczéné 2 k, Kizdián Györgyné 1 k, Geöcze Erzsébet 40 f, Petróczi Jánosné 24 f, Tyukos Francziska 2 k, Váci Ferenczné 2 k, Deli Mária 24 f, Aigner György és neje 1 k, özv. Windisch Jánosné 2 korona.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól augusztus és szeptemberben befolyt tagdíjak:

Hlauschik Irma 1 k, Viktóra Katalin 1 k 20 f, Lutz Henriette 24 f, Bankovits Johanna 24 f, Pozsár Aranka és Margit 48 f, Brunkala Mátyás 2 k, özv. Kucsera Richardné 6 k, Groszdits Klára 4 k, Szabó Mária 2 k, dr. Mikita Sándor Munkács egyházmegye területéről 308 k 88 f, Tolt János és Éva 2 k, Pap Mária 40 f, Szlobodnyik Zsuzsanna 2 k, Handlovai tagoktól 4 k 50 f, özv. Siskó Mihályné 4 k, Bigai Istvánné 2 k 96 f, Csanádi Julia 3 k, Zollner Györgyné 24 f, Pintér Gusztáv 24 f, Boris Margit 1 k, Homoki Dezsőné 24 f, Balázs Lajosné 24 f, Róczy Borbála 1 k, Murin Jánosné 40 f, Juhász Amália 1 k, Szentner Jánosné 2 k, Bukotyin Julia 24 f, Molnár Mária 24 f, Tersch Károlyné 10 k, Kremer Samuné 4 k, Kremer Ilonka és Emil 4 k, Gorelovits István plébános a pattai fiókegyháztól 23 k 83 f, Langer Venczelné 4 k, Mertz Erzsébet 5 k, Sántha Pálné 24 f, özv. Klobusiczky Istvánné 2 k, gróf Csáky Gyuláné 4 k, Mészáros Sándorné 40 f, Tót Istvánné 40 f, Balog Juliska 40 f, Harmat Józsefné 40 f, Takács Jánosné 40 f, Nagy Pálné 40 f, Tót Mártonné 24 f, Alapi Lászlóné 24 f, Keller Jenőné 40 f, Belházy Emilné 2 korona.

Szives figyelmébe.

Az Örökimádás templomában november hó 6-án, reggel 9 óraker ünnepélyes szentmise nyitja meg az oltáregyesületi jubiláris évet. Délután 5 óraker szentbeszéd.

November 14-én, reggel 8 óraker, Zichy Nándor gróf tárnokmester

80 éves születésnapja alkalmából az Örökimádás templomában közös oltáregyesületi istentisztelet, szentmise és közös áldozás. Utána Zichy Nándor gróf üdvözlése.

November 19-én, Erzsébet napján, reggel 9 órakor, szentmise tartatik Erzsébet királyné emlékére ugyanott.

Meghívó. Október 15-én, pénteken, veszik kezdetüket az oltáregyesületi munkaórák, melyek minden pénteken 2-től 5 óráig tartanak. Fölkérjük Ő Nagyságát, hogy az Úr Jézus iránti szeretetének jelét adja, hozzájárulván munkájával a szegény templomok fentartásához. A konferencia beszéd 4 órakor lesz. Az elnökség.

IRODALOM.

Szertartástan az Oltáriszentség szolgálatában. Róm. kath. szertartástan polgári iskolák számára. Irta: *Demkovics Ágoston* dr. hittanár. Budapest. Szent-István-Társulat. 1 korona.

Egyházunk szertartásai az Oltáriszentség hirnökei. Mint a napsugár kicsalja a földből a szerény ibolyát és hóvirágot, füveket, leveleket és a virágok ezreit, épen úgy az éltet sugárzó Oltáriszentség megteremtette a katolikus anyaszentegyházban azt a csodálatos szép világot, mit szertartásoknak nevezünk. Ha az Oltáriszentség Isten igéje, a szent szertartások annak visszhangjai. Hiszen Jézus életének mozzanataival vannak átszöve ezek a szertartások, csupa élet, csupa mozgalom, csupa jelbeszéd, az Oltáriszentségben élő Jézus szívének dobbanása, lelkének lehellete. A szertartások vonzzák az embereket a templomokba, s ha valaki érti azokat, szívesebben megy oda, otthonosan érzi magát bennük, könnyebben beszél Jézussal, érti a nyelvet, mely mindenkinek szól, szegény és gazdag egyaránt hozzáférközhetik. Az Oltáriszentségben való mélységes élet a szertartások ismerete nélkül lehetetlen. Azért üdvözöljük örömmel s ajánljuk örömmel olvasóinknak fentebbi szertartástant, mely áttekinthetőségénél, rövidegégénél, kimerítő voltánál, könnyed előadásánál fogva nagyon alkalmas arra, hogy a szertartásokat az iskolán kívül magánaton is mindenki megismerhesse. Gazdag képei izléses külsőt adnak a könyvnek; lapunk hasábjain a szentmisét mutatjuk be magyarázó képekben.

Prohászka «Elmélkedései az Oltáriszentségről» németül. Dr. *Prohászka Ottokár* székesfehérvári megyés püspök «Elmélkedések az Evangeliumról» című műve, melynek első magyar kiadása már el is fogyott, legközelebb németül is meg fog jelenni — nem ugyan egész terjedelemben, de legalább egy részében. Báró Wense Róza udvarhölgy vállalkozott arra, hogy a nagy szellemi kincset magában rejtő könyvből 33 fejezetet lefordítson — főleg azon részből, a mely az Oltáriszentségről szól. Báró Wense Róza e vállalkozásával ki akarja vinni az ország határán túl a lánglelkű püspök elméjének eme fényes termékeit, hogy a lelkeket mindenütt igazi magaslata emelvén, Krisztushoz közel juttassák. A 33 fejezetben foglalt elmélkedések egész kis könyvet fognak kitenni ezen a címen: «Die Liebe bis an's Ende». A mű még ez évben, valószínűleg már novemberben meg fog jelenni s kapható lesz a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében is.